

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ ἱερέως

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ

Α'. ΒΗΣΣΑΝΗ

Συλλέγοντες πρὸ δεκαετηρίδων ἀπὸ διαφόρους Μονὰς καὶ Ἐκκλησίας τῆς Ἐπαρχίας ἐπιγραφὰς ἀναφερομένας εἰς τοὺς ἐκ Χιονιάδων ἀγιογράφους, ἀντεγράψαμεν καὶ διαφόρους ἄλλας ἐπιγραφὰς καὶ ἐνθυμήσεις σχετιζομένας μὲ ὠρισμένα χρονικὰ γεγονότα ἀφορῶντα τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, ὡς καὶ τὴν Ἱστορίαν τῶν Ἱερῶν Σκηνωμάτων τοῦ τόπου.

Κατὰ πόσον δὲ γενικῶς αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται εἶναι χρήσιμοι εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ τόπου εἰς τὸ ὅποιον αὗται ἀνήκουσιν, τοῦτο, οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ ἀρηθῆ, οὐδὲ καὶ εἶναι ἀνάγκη ἡμεῖς οἱ μηδαμινοὶ νὰ ὀρθώσωμεν ἐδῶ τὸ ἀνάστημά μας καὶ νὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην, ἢ νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐδῶ ὅσα περὶ τῆς χρησιμότητός των ἔγραψαν οἱ εἰδικῶς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχοληθέντες κορυφαῖοι ἱστορικοί, καὶ λοιποὶ λόγιοι Ἡπειρωταί.

Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται σὺν τῷ χρόνῳ ὑπόκεινται εἰς φθορὰν καὶ ἀλλοίωσιν, καὶ ἐπειδὴ ἐδημιουργήθησαν πολλάκις δυσμενεῖς δι' αὐτὰς συνθῆκαι καὶ περιστάσεις αἵτινες καὶ συνέτειναν εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ ἐξαφάνισιν πολλῶν, διὰ τοῦτο καὶ προέβημεν εἰς τὴν ἀντιγραφὴν αὐτῶν μὲ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅπως αὗται, μίαν ἡμέραν ἴδωσι τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

Καὶ ἓνα τοιοῦτον ἐρχόμεθα σήμερον νὰ πραγματοποιήσωμεν. Νὰ διασώσωμεν δηλονότι τὰς ὀλίγας αὐτὰς ἐπιγραφὰς ἔστω καὶ ἱστορικῶς.

Πράιτοντες τοῦτο, νομίζομεν ὅτι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι προσφέρομεν μικρὰν τινα ἐκδούλευ-

σιν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Πατρίδος μας, ἀλλὰ προσφέρομεν καὶ τὴν ὀφειλομένην εὐλάβειαν καὶ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Ἱερὰν σκιὰν καὶ μνήμην τῶν ἀειμνήστων ἐκείνων προγόνων μας, οἱ ὅποιοι κατὰ τὰ ἔτη τῆς δουλείας ἀψηφούντες κάθε κίνδυνον, ἐφρόντισαν καὶ ἔκτισαν διὰ τοῦ ἰδρωτός των τὰς διαφόρους αὐτὰς Μονὰς, τὰ Σχολεῖα καὶ τὰς Ἐκκλησίας, καὶ κατώρθωσαν δι' αὐτῶν νὰ κρατήσουν καὶ νὰ διατηρήσουν ἄσβεστον τὴν λαμπάδα τοῦ Ἐθνισμοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, αἰῶνας ὀλοκλήρους. Δὲν λέγομεν ὑπερβολὰς. Τὰ ἔργα τῶν προγόνων μας αὐτὰ, ὁμιλοῦν μόνα των, καὶ δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἀνάγκην συνηγόρων.

Διὰ τοῦτο σταματοῦμεν ἐδῶ, καὶ παρακαλοῦμεν τοὺς κ. κ. ἀναγνώστας ὅπως κρίνωσιν ἡμᾶς μὲ ἐπιείκειαν τόσον διὰ τὴν χαρακτηρίζουσαν ἡμᾶς ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐν πολλοῖς ἀνάμιξιν μας εἰς τὰ τοιαύτης φύσεως ζητήματα ἀσυμβίβαστα ἄλλως τε πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸν προσορισμὸν τοῦ Κληρικοῦ, ὡς ἡμεῖς.

Ἐν τέλει δέ, ἀφ' οὗ πρῶτον εὐχαριστήσωμεν καὶ τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας» διὰ τὴν μέχρι τοῦδε φιλοξενίαν τῶν διαφόρων ἐργασιῶν ἡμῶν εἰς τὰς σελίδας τοῦ περιοδικοῦ, παραθέτομεν τμηματικῶς κατωτέρω καὶ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν τὰς ἐν λόγῳ ἐπιγραφὰς μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὰς ὀρθογραφίαν καὶ διάταξιν, ἐξαιρέσει τῶν τόνων καὶ διαλυτικῶν. Ἔτι δὲ προσεπιδηλοῦμεν ὅτι τὰ ἐλλείποντα στοιχεῖα τῶν συνετημένων λέξεων περιεκλείσαμεν ἐντὸς παρενθέσεων ( ) καθὼς καὶ μερικὰ ἄλλα ἀπαραίτητα ἄλλως τε διὰ τὴν

πληρεστέραν κατανόησιν τῶν κειμένων, χρονολογιῶν, καὶ λοιπῶν.

Τῶν ἐπιγραφῶν δὲ αὐτῶν, ἃς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ κάμωμεν τὴν ἀρχὴν τῆς δημοσιεύσεως ἀπὸ τὰς ἐπιγραφὰς τοῦ χωρίου Βησσάνης Πωγωνίου, (1) τιμῆς ἔνεκεν.

Ἐπαρχία Πωγωνίου
Χωρίον Βήσσανη
Ἱερὸς Ναὸς ἀγίου Νικολάου

1

1669

Ἐπὶ μεγάλης εἰκόνας ἀγ. Νικολάου ἐν τῷ Γυναικωνίτῃ δεξιᾷ.

«ΑΧΞΘ» ἀριστερὰ «1669».

2

Ἀχρονολόγητος ἀλλὰ σύγχρονος
Ὁμοίως ἐπὶ εἰκόνας Θεοτόκου ἐν τῷ Γυναικωνίτῃ.

«Δοῦλος Θε(ο)ῦ Ρούση».

3

1736

Παρεκκλήσιον Μονῆς Ἄβελ (Γιουρχάν= Ἱεροχίου κατὰ Ἱ. Λαμπρίδην (2) κοινῶς Παναγιά.
Ἐπὶ εἰκόνας Σωτῆρος ἐν τῷ τέμπλῳ κάτωθεν:
«ιοῦ α ψ λ στ' (=1736) δηὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτολοῦ ἀδάμου οἰστοριογράφου ἐκ κόμης Θεοτόκου».

4

1753

Ἐπὶ ἀγράφου ἐξωφύλλου τριωδίου τοῦ 1748 τῆς Ἱ. Μονῆς Ἄβελ, ἐναποκειμένου ἐν τῷ Ναῷ ἀγ. Νικολάου.

«α ψ ν γ' (=1753) Ἰανουαρί(ου) λ' τὸ παρὸν τριόδιον ἀγοράσθη διὰ συνδρομῆς τοῦ

1. Οἱ πάντες ἐκεῖ, οἱ μὲν οἰκογενειακοί, οἱ δὲ παιδικοὶ φίλοι εὐλικρινεῖς. Καὶ ὡς τοιοῦτοι, πιστεύομεν ὅτι ὄχι μόνον δὲν θὰ παρεξηγήσουν καὶ δὲν θὰ κατακρίνουν ἡμᾶς διὰ τὴν παράτολμον ἀνάμειξίν μας εἰς τὰ καθαρῶς τοπικά των ζητήματα, ἀλλὰ τοῦναντίον θὰ τὸ εὐχαριστηθοῦν, διότι ἐδόθη καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ ἀφορμὴ νὰ προσφέρωμεν διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῆς μικρὰν τινα ἐκδούλευσιν πρὸς τὴν δευτέραν αὐτὴν—οὕτως εἰπεῖν—πατρίδα μας.

Δι' ὃ καὶ ἀπ' ἐντεῦθεν ἃς μᾶς ἐπιτραπῆ καὶ πάλιν νὰ ἀποστείλωμεν πρὸς πάντας αὐτοὺς ἕναν ἄδελον καὶ ἀνυπόκριτον χαιρετισμόν, τὸν ὁποῖον καὶ παρακαλοῦμεν νὰ τὸν δεχθῶσι.

2. Περί τῶν ἐν Ἠπειρῷ Ἀγαθοεργημάτων

πανοσιοτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κυρ(λου) Κυρ Νηκυφώρου ἐκ μοναστηρίου Βήσσανης καὶ ἀφιερῶθη τῇ αὐτῇ σεβασμῖα μονῇ τῆς πανιπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἠγοράσθη διὰ ἄσπρα 440 ἤτοι τετρακόσια σαράντα».

5

1765

Ὁμοίως ἐπὶ τῆς ἀργυρᾶς ἐπενδύσεως Εὐαγγελίου τῆς Ἱ. Μονῆς, Κεφαλ. Γράμμασιν.

«† Τὸ Θῆον κὲ ἡερὸν Εὐαγγελῆλον ἠπάροχη ἠπὸ Ἱερομονάχου Ἱγουμένου Δαμηανοῦ ἡς Μαναστήρη τῆς Βήσσανης ὁ Κύμησις τῆς ὑπεραγῆς Θεοτόκου κὲ ἀῦπαρθένου Μαρούας 1765 (3)».

6

1770.

Ὁμοίως ὑπερθύρως ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ κυρίως Ναοῦ τῆς Μονῆς, χρώματι, καὶ Κεφαλ. Βυζαντινοῖς Γράμμασιν.

«† Ἀνηγέρθη ἐκ βάρου κὲ ὑστορίθη ὁ Θῆος καὶ πάνσεπτος Ναὸς τῆς Ἱπεραγίας ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου κὲ ἀῦπαρθένου Μαρίας Ἄβελη ὀνόματι ἀρχιερατεύοντος Κυ(ρίου) Κυ(ρίου) Παῦσιου κὲ διὰ συνδρομῆς Νικοδήμου Ἱερομονάχου Ἱγουμένου. Σεραφὶμ Ἱερομονάχου Ἀνθίμου Ἱερομονάχου Θεοφάνη Ἱερομονάχου κὲ διὰ ἐξώδου Δεονησίου Ἱερομονάχου τοῦ ποτὲ Ἱγουμένου. Διὰ χιρὸς Κωνσταντίνου Μιχαῦλ Μηχαῖλ ἐκ (κ)όμης Χ(ιονιάδου)».

μικροῖς γράμμασιν.

«κατὰ τῷ 1770 Ἰουνίου 25».

7

1770

Παρεκκλήσιον τῆς Ἱ. Μονῆς Ἄβελ (κοινῶς Παναγιά, = Ἱεροχίου κατὰ τὸν Λαμπρίδην).

Ἐπὶ εἰκόνας Θεοτόκου ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«δηὰ χιρὸς κωνσταντίνου ἐκ χωρίου Χηονιάδες 1770».

8

1773

Ἱερὸς Ναὸς ἀγ. Νικολάου
Ἐπὶ εἰκόνας ἀγ. Ἀθανασίου ἐν τῷ τέμπλῳ.
«1773».

3. Ἀντιεγγραφή ἢ ἐπιγραφή αὐτὴ ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου Βησσάνης Π. Κασώλο.

9

1791

Ὁμοίως ἔξωθεν τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ Ναοῦ, ἐπὶ πλακὸς ἐντετοιχισμένης ἄνωθεν δεξιά, χρώματι καὶ Κεφαλ. Βυζαντ. Γράμμασιν.

«† 1791. Οὗτος ὁ Θεῖος Ναὸς τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ Θαυματουργοῦ, ἀνωκοδομήθη ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Βελλᾶς Κύρ Θεοδοσίου».

10

1794

Ἐπὶ γυψίνου ὑελοστάτου ἀριστεροῦ παραθύρου ἐν τῷ Ἱερῷ Βήματι.

«ἔτος 1794 γεοργίου ἀναστασίου ἡοῦ γεοργίου ἀδάμο».

11

1803

Ἐπὶ ἀργυροῦ Σταυροῦ Κεφαλ Βυζαν. Γράμμασιν.

«Τὸ Θεῖον καὶ πάνσεπτον ξύ'ον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καθιέρωται ἐκ τῆς περιφήμου Οὐγγροβλαχίας εἰς τὸν Ναὸν τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ Θαυματουργοῦ τοῦ κατὰ κόμην Βήσσανην παρὰ τοῦ εὐγενεστάτου ἀρχοντος Ποστελνίκου κύρ Νικολάου Σταύρου ἐκ τῆς δε τῆς κόμης κατὰ τὸ 1803 Ἰουνίου 20».

Κάτωθεν τῆς Σταυρώσεως.

«Ὁ τίμιος κὲ ζωοπιὸς Σταβρὸς ἐν ἔτι 1842 (;)».

12

1805

Ἐπὶ ἀργυρᾶς καὶ ἐλιχρυσωμένης πόρπης ἀγίας Ζώνης τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀβελ ἐναποκειμένης ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ ἀγ. Νικολάου, ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς:

«Μαναστήρι Βίσανη».

ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης:

«Μιτροφάνου Ἠγουμένου 1805».

13

1806

Ὁμοίως ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ ἀγ. Νικολάου εἰς

τὸ τέλος χειρογράφου ἀκολουθίας τοῦ ἀγ. Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, εὐρισκομένης ἐν τῷ Μηναίῳ Ἀπριλίου τοῦ 1777 μετὰ τὴν 80ην σελίδα.

«ἔτος 1806 μαΐου 10. ἀντεγράφη παρὰ Ἰωάννου ἀνασασίου κατζίκι εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ καὶ τῶν γονέων».

14

1807

Παρεκκλήσιον Εὐαγγελιστρίας.

Ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ὑπερθύρως ἔσωθεν μικρῆς γράμμασιν.

«Οὗτος ὁ Θεῖος καὶ Περικαλῆς Ναὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων παρὰ τοῦ κυρίου Ἀθανασίου δήμου προσκυνητοῦ κατὰ τὸ 1807 ἔτος καὶ ἱστορήθη παρὰ τοῦ ἰδ.... αὐτοῦ κωνσταντίνου κατὰ τὸ 1833 ἔτος ἐν μηνὶ δεκεμβρίου. 16. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Βελλᾶς κυρίου Ἰωσήφ καὶ διὰ χειρὸς λαζάρου κανίκη ἐξάνω σουδ νὰ ζαγώρη».

15

1811

Ἱερὸς Ναὸς ἀγ. Νικολάου.

Εἰς τὸ τέλος Μηναίου Ὀκτωβρίου παλαιᾶς ἐκδόσεως ἔσωθεν τῆς ἐπενδύσεως.

«1811 Ἰανουαρίου (ου) 15. Τὸ παρὸν μνηεὸν ὑπάρχη ἐκ τῆς χώρας βήσσανης ἐδ.θη παρ' ἐμοῦ ἐλαχίστου Βησσαρί(ωνος)».

16

1816

Ὁμοίως ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ ἐπὶ τοῦ καθρέπτου τοῦ Τέμπλου κάτωθεν τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου Κεφαλ. Βυζαντ. Γράμμασιν.

«Θ.δ. (=Θεοδόσιος) Ἐπ(ίσκοπος) Βελλᾶ 1816. Σπουδῆ τε καὶ ἐπιμελείᾳ Κωνσταντίνου Παπαρουσοπούλου ἐπιτροπεύοντος Παπαχριστοδούλου Καραϊωάννου».

17

1817

Ὁμοίως ἐπὶ πλακὸς ἐντετοιχισμένης ἐπὶ τῆς νοτίου πλευρᾶς τοῦ Κωδωνοστασίου τοῦ Ναοῦ ἄνωθεν τοῦ ἀψιδωτοῦ γεφυρώματος, Κεφαλ. Βυζαντ. Γράμμασιν.

«ΑΩΙΖ' 16 (;) Μαρτίου.

Ὁ Ἀρθηξ τοῦ παρόντος Θείου καὶ Ἱεροῦ Ναοῦ μετὰ τοῦ Καμπανερίου

ἀνηγέρθη ἐκ βάθρον τὸ ἱερόν (:) Ἀρχιερα-
τεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου
Βελᾶς κὺρ Θεοδοσίου. Σπουδῆ τε καὶ ἐπι-
μελείᾳ Κωνσταντίνου Παπαρουσοπούλου
καὶ προεστοῦ τῆς αὐτῆς χώρας Βίσσανης.
Ἐπιτροπεύοντος Παπαχριστοδούλου. Διὰ
βοηθείας τῶν ἐνθάδε χριστιανῶν 1817».

18

1818

Ἱερὰ Μονὴ Ἀβελ.

Ἐν τῷ τέμπλῳ ἐπὶ εἰκόνας Κοιμήσεως Θεο-
τόκου Κεφαλ. Βυζαντ. Γράμμασιν.

Δήσις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἀγαπίου
Ἱερομονάχου 1818 Ἰανουαρίου 29. Δηὰ
χερὸς Ἀναγνώστου Μπογᾶ Καπεσοβήτου».

19

Ἀχρονολ. ἀλλὰ σύγχρονος.

Ὁμοίως ἐπὶ εἰκόνας Σωτῆρος

«Δήσις τοῦ Θεοῦ Χριστοφόρου Ἱερο-
μονάχου».

20

1822

Ἐπὶ πλακὸς ἐντετοιχισμένης ἐν τῷ παλαιῷ
Νεκροταφείῳ Ἱερέων ἔξωθεν τοῦ Ἱεροῦ ἁγ. Νι-
κολάου καὶ ἀριστερὰ τῆς λιθίνης Κλίμακος τοῦ
Σχολείου Κεφ. Βυζ. Γράμμασιν.

«Ἐπ(ισκοπή) Βελᾶ

Πρόσδεξαι ἅγιε Ἱεράρχα τοῦ Χριστοῦ
Νικόλαε τὰς δεήσεις τῶν κεκοπιακότων γε-
νέσθαι δαπάη τε καὶ σπουδῆ τὸν οἶκον
σου τοῦτον Πάνου Ἱερέως ἐπιτρόπου Βε-
λᾶ (:) τοῦ ἐκ Κακσιᾶς καὶ πάντων τῶν
κατοικούντων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ χριστια-
νῶν. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου
Ἐπισκόπου Βελᾶς κὺρ Λεοντίου καὶ πρω-
τοστατοῦντος κὺρ Ἀναστασίου Τόλη. Διὰ
χειρὸς Κωνσταντίνου Παπαρούσου 1822
Ἰανουαρίου 8».

21

1825

Ἱερός Ναὸς ἁγ. Νικολάου.

Ἐπὶ μεγάλης φορητῆς εἰκόνας ἁγ. Παρα-
σκευῆς ἐναποκειμένης παρὰ τὴν νότιον εἴσοδον
τοῦ Ἱεροῦ Βήματος Κεφ. Βυζαντ. Γράμμασιν.

«Διὰ δαπάνης τοῦ Πανοσιωτίτου Γρη-
γορίου Ἠγουμένου τῆς ἁγίας Παρασκευῆς.
Ἀνω Σουδενὰ 1825 Δεκ(ε)μβρίου α'».

22

Ἀχρονολ. ἀλλὰ σύγχρονος.

Ἐν ἀρχῇ Τριωδίου τοῦ 1748 τῆς Μονῆς,
ἐναποκειμένου ἐν τῷ Ναῷ ἁγ. Νικολάου ἐπὶ
ἀγράφου ἔξωφύλλου.

«Τὰ μοναστήρια ὅπου ἐφιάσθησαν διὰ
τὸ ἔλεος.

κοίμησις Θεοτόκου μολυβδοσκεπάστου ρούπλια	35
ἁγία τριάς εἰς (:) διπαλίτσαν	35
ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἀρχιεπι- [σκοπή	35
τῶν ταξιαρχῶν μοναστήριον ὁστανίτζα	75
	<hr/> 180

παρμένα εἶναι 1826 μ...

πρόδρομος πολιτείας (:) βέρτζ(ιανης) (4) ρούπλια	35
προφήτου ἡλιοῦ ὁμοίως	35
κοίμησις Θεοτόκου ἄβελη ρούπλια	35
γέννησις Θεοτόκου γαρχάν(;) (5) ὁμοίως	35
	<hr/> 140

ἄταρτα ἀπὸ 1802».

23

1827

Ὁμοίως ἔσωθεν ἐπενδύσεως Μηναίου Νοεμ-
βρίου.

«καὶ τὸ ἀνά χοίρας σοι κεῖται ἀφιερωθὲν
ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς κόμης Βύσσανης
τῇ σεβομένη ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως
τῆς Θεοτόκου ἅμα δὲ καὶ τοῦ ἁγίου Νικο-
λάου. 1827 Ἀναγνώστης Διδάσκαλος».

24

1833

Ἀνάγνωθι τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 14 ἐπιγραφὴν
τοῦ Παρεκκλησίου Εὐαγγελιστρίας τοῦ ἔτους 1807.

25

1837

Ἱερὰ Μονὴ Ἀβελ.

Ἐπὶ Πεντηκοσταρίου παλαιᾶς ἐκδόσεως εἰς
τὸ τέλος.

«Ὁ τοῦ ἁγίου βελᾶς καὶ Πωγωνιανῆς
Πρωτοσύγκελος Παρθένιος 1837 Ἰουνίου
9 ἐγράφη ἐν τῷ νάρθηκι τῆς . . . . .».

4. Βύρξης κατὰ τὸν Λαμπρίδην. «Περὶ τῶν ἐν
Ἡπ. Ἀγαθοεργημάτων».

5 Ὁμοίως ὡς ἄνωθεν ὁ αὐτὸς Λαμπρίδης
ἀναγράφει ταύτην Γιουρχάν (= Ἱεροχίου), καὶ
ἐννοεῖ τὸ εἰς ὀλιγόλεπτον ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς
Μονῆς Ἀβελ Παρεκκλήσιον τὸ ὁποῖον ἐν τῷ
τέμπλῳ φέρει τὴν εἰκόνα τῆ Κοιμήσεως, καὶ τὸ
ὄνομα Παναγία.

1837

Ἐνάγνωθι τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 23 ἐνθύμησιν ἐν τῷ Μηναίῳ Νοεμβρίου μετ' ὑπογραφῆν:

«1837 Νοεμβρίου 12 Ἰωάννης Βατιᾶς».

27

1838

Ἱερὰ Μονὴ Ἁβελ.

Ἐπὶ Πεντηκοσταρίου παλαιᾶς ἐκδόσεως ἐν ἀρχῇ.

«Ἰωαννίνων Ἰωακεῖμ

Βελλᾶς Ἰωσήφ

Δρυϊνουπόλεως Δελβίνου Νεόφυτος ὁ τοῦ ἁγίου Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς Παρθένιος 1838 Ἰουλίου (;) 22 βύσσανη».

28

1838

Ἱερὸς Ναὸς ἁγ. Νικολάου.

Εἰς τὸ τέλος Ἀνθολογίου παλαιᾶς ἐκδόσεως.

«Χρεῖ εἰδέναι ὅτι εἰς τὰ 1838 χίλια ὀκτακόσια τριάκοντα ὀκτὼ αὐγούστου πρώτη ἄρξαν οἱ μαστόροι καὶ ἄλληφαν τὴν . . . τῶν γυναικῶν ἐκκλησίαν. ὁ Γράψας Ἰωάννης Χρ. Βατιᾶς».

29

Ἀχρονολ. ἀλλὰ σύγχρονος.

Ἐπιτίθεται ἐν τῷ αὐτῷ Ἀνθολογίῳ εἰς τὸ τέλος.

«Ἰωσήφ Βελλᾶς ὁ Πρωτοσύγκελος Παρθένιος».

30

Ἀχρονολ. ἀλλὰ σύγχρονος.

Ἐπιτίθεται ἐν τῷ αὐτῷ Ἀνθολογίῳ εἰς τὴν 7ην σελίδα.

Ἰωάννης Χριστοδούλου Β(ατιᾶς)».

31

1839

Ἐπὶ τριωδίου τοῦ 1748 τῆς Μονῆς Ἁβελ ἐναποκειμένου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ ἁγ. Νικολάου ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐξωφύλλου ἐν ἀρχῇ.

«κατὰ τὸ ἔτος 1839 Ἰανουαρίου 15 ἦλθα ἐγὼ ὁ Ἰωάννης βατᾶς καὶ ἐξελεितούργησα τὸν Χριστόφορον νέον (;) καθηγούμενον τῆς ἐκκλησίας ταύτης».

1840

Ἱερὸς Ναὸς ἁγ. Νικολάου.

Ἐπὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ Θρόνου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς ἄνωθεν Κεφαλ. Βυζαντ. Γράμμασιν.

«Κόνστας Νικολάου Τζάκογλου.

ἔγινεν ὁ παρὸν Θρόνος διὰ χειρὸς Βασιλείου Παναγιότου καὶ Δημητρίου Ἀποστόλογλου Βορπιανίτου ἔτος 1840 Μ(ην) Ἰανουάριος ὁ Χριστόφορος Κο(ν)στα(ν)τίνου (Ἡ)γούμενος τοῦ Μοναστηρίου Βίσσανης μετ' ἀρκετὴν βίβλια τῶν σκαλιστοσάντων τοῦ Θρόνου καίτορας Ολοάνης Ἱερῆς Παπαχριστοδούλου ὁ ἔπιος Γ(ι)ότη. . . . Διμίτρι Παπαβαγγέλι . . .».

33

1840

Ἐπιτίθεται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς.

«. . . . ἐκ Βίσσανης Κο. . . . δημογέροντες Δ. . . . (Κ)οστάκω Π. . . . Κόστας Χατζῆς ἐπιμελητοῦ. Χρῆστος Παπαβασιλῆς. Χρῆστος Ἀθανασίου Μέντζου. Διμίτριος Ἰωάννου Μάνου (;) ἐπιτροπεύον ὁ κύρ Ζότο Προτόπαπας. . . . ἔγινεν ὁ παρὸν Θρόνος 1480».

34

1844

Εἰς τὸ τέλος Μηναίου Αὐγούστου παλαιᾶς ἐκδόσεως.

«ὑπάρχη ἐκκλησίας ἡ ὁποία ὀνομάζεται ἅγιος καὶ Θαυματουργὸς Νικόλαος καὶ ὁποῖος τὸ συντυχαίνη ἔχη τὴν ἁγίαν εὐχήν. Διδάσκαλος Νικόλαος Γεωργίου ἐκ Βύσσανης (1)844 Αὐγούστος 6».

35

1867

Ἐπιτίθεται εἰς τὸ τέλος Ἀνθολογίου τοῦ 1861

«. . . . ἀγορασθέν παρὰ τοῦ Χριστοδούλου Ἀναστασίου γουναρίδου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐξηκοστοῦ ἐβδόμου 1867 ἔτους Μαρτίου δεκάτην πέμπτην 15 Ἀλεξάνδρεια. ὁ γράψας Ματθαῖος Ἀν. Γουναρίδης».

36

1869

Ὁμοίως ἐπὶ ἀγράφου ἐξωφύλλου Μηναίου Ἰουλίου τοῦ 1820 ἐν ἀρχῇ.

«τὸ παρὼν μηνέον τὸ ἀφιέρωσε ὁ ἀναστάσιος δημηγυρίου ἄρμπυρος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου νικολάου. 1869 τῆ 17 Σεπτεμβρίου βήσσανη».

37

1879

Ὁμοίως ἐπὶ ἀγράφου ἐξωφύλλου τοῦ 1870 Τριωδίου.

«Καὶ τότε ξὺν τοῖς ἄλλοις πέφυκε κτῆμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς Κωμοπόλεως Βησσάνης. τῆ 20 Ἰανουαρίου 1879. ὁ Γράφας ἐστὶ Παππανικόλαος Οἰκονόμου Βησσάνης(6)».

38

1884

Ὁμοίως ἐξώθεν τοῦ Ἱεροῦ Βήματος ἐπὶ λιθίνου Σταυροῦ Κεφαλ. Γράμμασιν.

«Ἐνθάδε κεῖται Οἰκονόμος Παπὰ Ἰωάννης ὁ ἐκ Βησσάνης ἀπεβίωσε τῆ 21 Αὐγούστου 1884 (7)».

6. Ὁ κατόπιν Ἀρχιμανδρίτης ἀείμνηστος Νικόδημος Οἰκονόμου.

7. Πατὴρ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Νικοδήμου.

39

1886

Ὁμοίως ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ ἁγ. Νικολάου εἰς τὴν δευτέραν σελίδα ἐξωφύλλου Λειτουργίας τοῦ 1881.

«Ἡ παρούσα φυλλάδα τῆς Ἱερᾶς λειτουργίας ὑπάρχει τοῦ Παπᾶ Κωνσταντίνου φραστανὸν εὐφημερέβον εἰς Βήσσανην. τῆ 16 Ἰουνίου 1886 Βήσσανη (8)».

40

1886

Ὁμοίως ἐξώθεν ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου ἐντὸς κόγχης κάτωθεν τῆς εἰκόνης ἁγ. Νικολάου.

«Ἔργον Χριστοδοῦλου Ἀναστ. Ζωγράφου Χιονιαδίτου 1886 Αὐγούστου 4».

41

1886

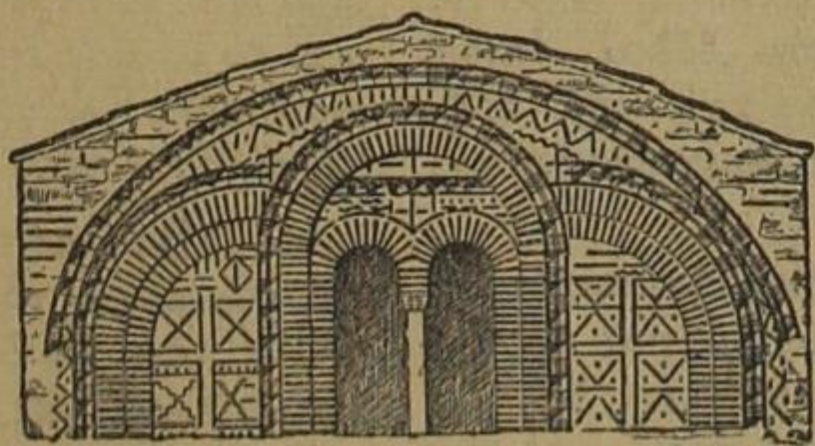
Παρεκκλήσιον Εὐαγγελιστρίας.

Ἐξώθεν ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου κάτωθεν τῆς εἰκόνης.

«Ἔργον Χριστοδοῦλου Ἀναστ. Ζωγράφου Χιονιαδίτου 1886 Αὐγούστου 26».

(Συνεχίζεται)

8. Πρόκειται περὶ τοῦ ἐκ Φραστανῶν (νῦν Κάτω Μερόπης) καταγομένου ἀειμνήστου Παπᾶ Κωνσταντίνου τοῦ καλοκαγάθου καὶ πραοτάτου ἐν Ἱερεῦσιν, τῶν ὅσον ἡμεῖς μέχρι σήμερον ἐγνωρίσαμεν.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ ἱερέως

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΝΘΥΜΙΣΕΙΣ*

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Χωρίον Μόλιστα (Συνοικία Μποτσιφάρι νῦν Μοναστηρίου)

Ἱερὰ Μονὴ Μολίστης.

1

1658

Εἰς τὸ τέλος Εὐαγγελίου τοῦ ἔτους ΑΦΨΘ (=1599).

«ἔχρωτωνήθηκα ἐγὼ ὁ παπαδιωνίστιος ἐπὶ ἔτους ζρξστ' (=1658) ἐν μινὶ ὀκτωβρίῳ κβ' ἡμέρα δ' διακός, ἡερεὺς ἡμέρα κιοριακί».

2

1672

Ἐπὶ πλακὸς μὴ ἐντετοιχισμένης κεφ. γραμμασιν.

«1819 ἰκοδομήθη ἔτους ζρπ (=1672)».

σιν τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης), ἐν Ἀθήναις, 1951.

10. Ἡ παράσταση αἰετοῦ ἐπὶ κεραυνοῦ εἶναι πολὺ γνωστὴ στὰ Ἑπειρωτικὰ νομίσματα καὶ τῶν Πτολεμαίων τῆς Αἰγύπτου.

11. Ἡ κεφαλὴ Ἀφροδίτης παριστάνεται ἐπίσης εἰς τὰ νομίσματα τῶν Κασσωπαίων βλ. *HEAD, Historia Numorum 2*, σ. 271.

12. Γιὰ τὴ σημασία τῶν χαυλιοδόντων καὶ τοῦ μηνίσκου βλ. περισσότερα «Ἑπειρ. Ἔστ. 1954 σ. 1064.

13. Σχετικὰ βλ. *WYCHERLEY, How the Greeks built Cities*, 1949, σ. 134.

14. ΠΙ 68,3 Ὁκοδόμησαν πρὸς τῷ Ἡραίῳ καταγώγιον διακοσίῳ ποδῶν, πάνταχῆ κύκλω οἰκήματα ἔχουν κάτωθεν καὶ ἄνωθεν.

15. Τὸν πόδα=0.33 μ. τὸν ἀποκαλέσαμε κερχυραϊκό, γιατί ἦταν σὲ χρῆση στὴν Κέρκυρα, ἀπ' ὅπου ἴσως ἔφθασε καὶ στὰ Ἑπειρωτικὰ παράλια.

Ἡ χρῆση του διεπιστώθη καὶ στὸ Ροδοτόπι καὶ στὴ Δωδώνη κατὰ τὶς τελευταῖες ἀνασκαφές. Εἶναι ἐπίσης χαρακτηριστικὸ ὅτι ὁ ὀκτάεδρος πεπλατυσμένος στῦλος ἦτο σὲ χρῆση καὶ στὴν Αἰτωλία, περιοχὴ ἐξ ἴσου καθυστερημένη ὅπως καὶ ἡ Ἑπειρος. Σχετ. βλ. ΠΑΕ 1952, σ. 315 ἐξ. καὶ σ. 338—39.

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.

3

1687

Εἰς τὸ τέλος Μηναίου παλαιᾶς ἐκδόσεως.

«† ἐπὶ τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑβδόμῳ ἔτος τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ θ(είου) λόγου ἐν μηνὶ ἰανουαρίῳ τῇ εἰκοστῇ ἐγίνη πλεῖστος παγετὸς τοσοῦτος ὥστε ἡ λίμνη ἐπάγωσε καὶ ἐπερπατοῦσαν οἱ ἄν(θρωπ)οὶ ἐπάνωθεν αὐτῆς καθάπερ εἰς τὴν στερεάν. καὶ ἐπάγεσαν καὶ ἤρχουνταν ἀπὸ τὸ νησί τὸ πέραμα καὶ σιστροῦνι καὶ ἐκράτησεν ὁ πάγος ἕως τῆς δωδεκάτης φεβρουαρίου καὶ τότες ἐχάλασεν ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου τοῦ βορέως καὶ ἔστω εἰς ἐνθύμησιν τῶν μεταγενεστέρων».

4

1701

Ἐπὶ ἀργυροῦ Σταυροῦ ἄνευ βάσεως κεκοσμημένου διὰ σμάλτου καὶ ἐπὶ τοῦ ἑξαγώνου ἐπιστυλίου.

«ἐκ τῆς ἁγίας Μο(νῆς) Θε(οτόκ)ου τῶν ἐσοδῆων Μόληστας Διωνησίου Ἡαιρομονάχου † Δημητρο(ίου) αψα' (=1701)».

5

1707

Ἐπὶ τῆς ἐπενδύσεως Ἀνθολογίου τῆς Ἱ. Μονῆς Μολίστης ἐναποκειμένου ἐν τῷ παλαιῷ Ναῷ ἁγ. Ἀθανασίου.

«ἔχρωτωνήθηκα ἐγὼ ὁ Πα(πα)φιλόθεος ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου ἡκονομίας ἔτους αψζ' (=1707) φιλόθεος Ἱερομόναχος».

6

1708

Ὅμοίως εἰς τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ Ἀνθολογίου.

«εἰς τὴν κερὸν ἐχρωτωνήθηκα ἐγὼ ὁ πα(πα) καλήνηκως εἰς τοὺς αψη' (=1708) καὶ ἤμουν χρονὸν 15 τὸν κερὸν ὅπου ἐγγενία».

σαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἦταν (ἡ)μέρα παρασκεβῆ καὶ ἦταν ἀρχιεπίσκοπος φιλάρετος».

7

1714

Ἐπὶ ἀργυρᾶς ἐπενδύσεως Εὐαγγελίου τοῦ 1719 ἐκδόσεως Ν. Γλυκῆ γύρωθεν κέφ. γραμμασιν.

«Ἐτοῦτο τὸ θῆον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἠπάροχη τῆς ἀγιοτάτης Μονῆς τῆς ὑπεραγίας Δεσπίνης ἱμῶν Θεωτόκου καὶ ἀηπαρθένου Μαρίας τοῦ Μοναστηρίου τῆς Μόληστας διὰ κόπου καὶ μόχθου Ἰγου(μέ)νου Νεοφήτη τοῦ Ἱερομονάχου † ἐτεληόθι ἐν μηνίου Φλεβαρίου ἡ † (ἔτος) ζϞΛ' ἀπὸ Χριστοῦ † αἰκβ' (=1722)».

Ἐσωθεν τῆς ἐν αὐτῷ Βαϊφόρου εἰκόνας.

«Δηὰ κηρὸς Δῆμο Νικολίτσα 1714».

Σημείωσις.

Αἱ χρονολογίαι δὲν συμφωνοῦσιν. Ἐνῶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐξετυλώθη τὸ 1719, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ εἰργάσθη εἰς αὐτὸ ὁ τεχνίτης κατὰ τὸ 1714; Φαίνεται, ἡ πλάξ ἡ φέρουσα τὴν χρονολογίαν τοῦ 1714 ἐλήφθη ἐξ ἄλλου παλαιότερου Εὐαγγελίου καὶ προσημερόσθη ἐκεῖ ὅπου σήμερον εὐρίσκεται.

8

1757

Ἐπὶ πανθέκτης εἰς τὸ τέλος

«Τὸν κηρὸν ἐχεροτονίθικα ἐγὼ ὁ πα(πα)νηκηφόρος μηνὴ αὐγούστου 8 ἐν ἔτη 1757».

9

1757

Ἐσωθεν τοῦ ἐξωφύλλου ἐπὶ τῆς ἐπενδύσεως βιβλίου «Μαργαρίται τοῦ Χρυσοστόμου».

«Τὸν κηρὸν ἐχεροτονήθικα ἐγὼ ὁ πα(πα)νηκηφόρος ἐν ἔτος 1757 μηνὴ αὐγούστου 8».

10

1759

Ἐπὶ πανθέκτης ἔσωθεν τῆς ἐπενδύσεως.

«τὸ παρὸν βιβλίον ἐπηνομαζόμενη παντέκτη ἡγη (ἀ)φιερομένο στὸ ἄγιον μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Θεωτόκου μόληστα 1759 σταχόθηκε».

11

1761

Εἰς βιβλίον Θεοτοκίριον ἐκδόσεως Βενετίας τὸ αἰμγ' (=1643) παρὰ Ἰωάννη Βίκτωρι τῷ Σαβιῶνι.

«1761 ἐν μηνὴ Σεπτεμβρίου 18 ἔρθε σίνεφο

ἀπὸ τῆς ζάροσι (1) μαῦρο καὶ σκότηνο καὶ (ἔ)χησε βροχὴ περισὶ ἔος σοῦ ποῦ ἤθελε νὰ πινιγῆ ἡ χώρα καὶ (γ)κρέμησε τὰ σκαμνηνῆς ὅλες καὶ τζάκησε τὰ δέ(ν)τρα τοῦ μοναστηριοῦ ὅλα καὶ βάρεσε ὡς τὴ σιπόστιανη καὶ . . . . . τὰς καλύβας καὶ ἄλλα ζαράρηα πολὰ ἔκαμε ὑμέρα τρίτοι ἦταν».

12

1762

Ὅμοίως ἐπὶ ἀγράφου φύλλου εἰς τὸ τέλος.

«1762 κημόνας πολὴ ἔγινε . . . . . φε(β)ρουαρίου ἔος τὸ . . . . .».

13

1764 (ἡ9;)

Ἐσωθεν τῆς ἐπενδύσεως πανθέκτης εἰς τὸ τέλος.

«1764 (ἡ9;) δηὰ τὸ γινόμενον ποῦ κόπηκε ὁ τρῆς κἀτάρατος σουλημὰν πασηᾶς ἡ ὡς ἀλῆ πεγη ἐξ ἠοανήνον ὁ (ὁ)ποιος ἐπῆρε πολὰ ἔξοδα καὶ φλορηὰ ἀπὸ τὰ μοναστήρια τῆς ἄρτας καὶ τοῦ ζαγορήου καὶ ἄλλες παρανομῆες ἔκαμε εἰς τοὺς χρηστηνοὺς ὅμος ἡ θία δήκη τὸν ἔφε(ρε) καὶ τὸν ἔφονεψε ὁ ἡὸς Χατζῆ πασιᾶ ἐκ στόματος τοῦ σολτάνη μο(υ)σταφᾶ καὶ ἔτος 1764 (ἡ9;) μῆνα φε(β)ρουαρίου 18 ἡμέρα τετράδη».

14

1780

Ἐπὶ τριωδίου τοῦ 1778 ἐναποκειμένου ἐν τῷ παλαιῷ Ναῷ ἁγ. Ἀθανασίου, εἰς τὸ τέλος.

«εἰς τοὺς κηλήους—1780 Σεπτεμβρίου 28 ἦλθεν ὁ παπανηκηφόρος ἀπὸ τὴν βασιλεύουσα ἡς μοναστήριον ὅτι αὐτὸν τὸν χρόνον αὐγούστου 11 ἔγεναν πολὲς βροχῆς καὶ ὄλον τὸν κημόνα ὅπου δὲν θυμᾶτε κανένας».

15

1781

Ἐν ἀρχῇ Μηναίου Ἰανουαρίου τοῦ 1778 ἐκδόσεως Ν. Σάρρου ἔσωθεν τοῦ ἐξωφύλλου.

«καὶ τὸ παρὸν σὺν τοῖς ἄλλοις ἔνδεκα μηναίοις ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἁγίαν μονὴν τῆς ὑπεραγίας Θεωτόκου εὐρισκομένης εἰς χωρίον μόλησταν. ἀγοράσθη δὲ παρὰ τοῦ κῆρ Παναγιώτου υἱοῦ μήτζιου ρωμοῦ εἰς μνημόσυνον τοῦ καὶ τῶν γονέων αὐτοῦ. Εἰς τοὺς 1781 . . . . . ἐκ Κονίτζης μελετίου ἡγουμενεύοντος. Προσέτι ἀγόρασεν ὁ αὐτὸς κῆρ Παναγιώτης καὶ ἐν Τριώδιον καινούριον σὺν τούτοις».

16

1781

*Εσωθεν έξωφύλλου Μηναιίου τοῦ 1768.
«Τὰ παρόντα δώδεκα μηναιία ἀφιερώθησαν εἰς τὴν ἁγίαν μονὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εὐρισκομένης εἰς χωρίον μόλισταν, τὰ ὅποια ἠγοράσθησαν γρόσια . . . παρὰ τοῦ τιμωτάτου Κύρ παναγιώτου Κονητζιώτου καὶ υἱοῦ τοῦ μήτζιου ρωμιοῦ, τοῦ καὶ ἐπιτρόπου, εἰς μνημόσυνόν του, καὶ τῶν γονέων αὐτοῦ. Εἰς τοὺς 1781: καθὼς καὶ εἰς τὸν Ἰανουάριον μῆνα τὰ ἴδια ἔγραψα».

17

1787

Εἰς τὸ τέλος Μηναιίου Μαΐου τοῦ αχκε' (=1625)
«Ἐγὼ ὁ φότης δάσκαλος ἔτος 1787».

18

1794

*Επὶ βάσεως ἐπιχρυσωμένου ἀργυροῦ Σταυροῦ κυκλοτερῶς
«Διὰ συνδρομῆς ἐμοῦ τοῦ ταπινῶ Ἰαννου Ἱερομονάχου 1794».

19

1799

*Επὶ λειψανοθήκης ἔσωθεν.
«Μέρος τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλήμακος κτῆμα Κυρίλου Ἱερομονάχου 1799».

20

1807

*Ὁμοίως ἔσωθεν τῆς λειψανοθήκης κεφ. γράμμασιν.
«Μέρος ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Κάρα τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Κλήμαντος. Μέρος τοῦ ἁγίου Γεοργίου Μέρος τοῦ ἀγίου Σημεὸν Μέρος τοῦ ἀγίου Θεοῦ τοῦ ἐν τὸ Μαλεὸ ὄφθαλός τοῦ ἀγίου Μηνᾶ τοῦ Καληκελάδου εἰς Μοναστήριον Μόλιστας ἧς μνήμη τὰ Ἐσόδηα τῆς Θεοτόκου. Ἡγούμενος Μελέτιος. Χριστικὴ Ἡοάνη Μηχαῖλ ἔτος 1807 Σεπτεμβρίου 25».

21

1811

*Επὶ τῆς βάσεως ἁγίου Ποτηρίου.
«εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Μόλιστας τὰ Ἐσόδηα τῆς Παναγίας 1811 ἀδάμου κὲ Ἰο(άννου) Νικόλα ἀδάμου».

22

1813

*Επὶ τοῦ έξωφύλλου Μηναιίου Φεβρουαρίου τοῦ 1778.

«ἔτους 1813 φεβρουαρίου 3 ἡμέρα δευτέρα καὶ ὄρα τετάρτη τῆς ἡμέρας (²) κάμω θύμηση τὴν καιρὸν ἐκίνησεν (:) ὁ γεροκόστας διὰ τὸ χατζηλήκι (³) μαζὺ μὲ τὸν τιμωτάτον Βασίλειον νικολά(ου) ὁμοῦ σὺν τοῖς ἄλλης κόνσταν θεοδοσίου καὶ Βασίλειον παναγιώτου. ὃ μεγάλης χαρᾶς ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὅπου εὐγίκαμεν ἱερεῖς δεκαεσσαρες ὅλοι ἱεροφορεμένοι καὶ μὲ τὰ θυμιατὰ καὶ μετὰ τῆς Παναγίας (⁴) καὶ μετὰ τοὺς χοιστιανούς ὅλους τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ χωρίον. ταῦτα καὶ πάλιν ἀγνώθ τὰ ὅσα ἔγιναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην».

23

1819

*Επὶ πλακὸς ἔσωθεν τοῦ ἱεροῦ Βήματος.
«1819».

24

1814

*Εσωθεν έξωφύλλου Μηναιίου Μαΐου τοῦ 1773 ἐκδόσεως Δημ. Θεοδοσίου.

«καὶ τὸ παρὸν ἀφιερώθη εἰς τὴν ἁγίαν μονὴν τῆς μόλιστας καθὼς εἰς τὸν Ἰανουάριον καθαρῶτατα ἔγραψα».

Σημείωσις.

*Ἡ ἐνθύμησις αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν ἀφιερῶσαντα κατὰ τὸ 1781 τὰ Μηναιία ταῦτα Παναγιώτην Κονητσιώτην. Ταύτηνδὲ, ἀπαραλλάκτως ἀντέγραψε ἀργότερον ὁ κάτωθι ἀναφερόμενος Δωρόθεος.

« . . . Δωρόθεος ταπινῶς 1824 μαΐου 21».

25

1826

Εἰς βιβλίον Ἐκλόγιον σελ. 396 κάτωθεν
«Ἐτοῦτω τὸ βιβλίων εἶνε τῆς ὑπεραγίας Θεωτόκου τῶν εἰσοδίων ἀπὸ χωρήον μόλιστα ὅπλος νὰ τὸ ἀποξενώση νὰ ἔχη τὴν κατάραν τῆς ὑπεραγίας Θεωτόκου νὰ ἀποκτήση τὴν λέπραν τοῦ ἠγιαζῆ καὶ τὴν π(οιν)ὴν τοῦ Ἰούδα. ἐπὶ ἔτος 1826 δωρόθης».

26

*Αχρονολόγητος αλλά σύγχρονος.

Εἰς τὸ τέλος Μηναίου Ἰουνίου τοῦ αχμε' (=1645).

«ἐτοῦτω τὸ βηβλύον εἶνε τῆς ἡπεραγῆας Θεωτόκου κὲ ὅπιος νὰ τὸ ἀποξενώσι νὰ ἔχη τὴν κατάραν τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὸ Θεοφόρων πατέρων ἡμῶν ἀμὴν. Δωρόθη(ος) ἔγραψα τὰ ἄνωθεν».

27

1828

Εἰς τὸ τέλος Παρακλητικῆς παλαιᾶς ἐκδόσεως.

«Θήμισι τὴ κερὸν ἀναπαύτηκεν ὁ μακαρίτης ὁ ζῖσι ραμαντζᾶς μηνὶ ὅουνύου 30 ἐπὶ ἔτος 1828».

28

1850

*Επὶ βάσεως μικροῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ.

«Παπαδάμο παπαθανάσι χορίον Μόλιστα 1850».

29

1851

*Επὶ φορητῆς μεγάλης εἰκόνας *Αγ. Ἀνθίμου κάτωθεν.

«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἀνθίμου Ἱερομονάχου καὶ ἡγουμένου 1851 Σεπτεμβρίου 15».

30

1852

*Επὶ εἰκόνας Κων(τίνου) καὶ Ἑλένης ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«Δέησις τῶν δούλων σου κων(στ)αντίνου Ἐξάρχου καὶ τῆς σύζυγος αὐτοῦ σταμάτος 1852».

31

1852

*Εσωθεν τῆς ἐπενδύσεως τῶν Μηναιῶν Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους α χ μ η' (=1648).

«ἐτοῦτω τὸ Μιναῖον εἶναι τῆς Ἐκκλησίας ὅποιος νὰ τὸ εὐρῆ καὶ δὲν τὸ μαρτυρίση νὰ ἔχη τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Χρηστοῦ καὶ τῆς Παναγίας ἀμὴν τῇ 1852 δεκεμβρίου 8 μὴνηστα. Δημήτριος Παγούνη».

32

*Αχρονολόγητος

*Επὶ ἀργυρᾶς ἐπενδύσεως μικρᾶς φορητῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου κεφ. Βυζαν. γράμμασιν.

«Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Νικιφόρου Ἱερομονάχου (ᾠ) κὲ τὸν γονέον αὐτοῦ».

33

*Αχρονολόγητος

*Εσωθεν τῆς ἐπενδύσεως εἰς τὸ τέλος Εὐαγγελίου τοῦ ἀφ' ἠθ' (=1559) τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἀγ. Ἀθανασίου ἐναποκειμένου εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν.

«τὸ παρὼν εὐαγγέλιον ὑπάρχη τοῦ ἀγίου ἀναθασίου εἰς μολίστα καὶ ὅστις τὸ ἀποξενώσι νὰ ἔχη τὸ ἐπιτήμιον τοῦ ἀφορισμοῦ». Σημείωσις.

*Εἴτερα ἐνθύμησις ἀναφέρει ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον αὐτὸ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Μολίσιης.

34

*Αχρονολόγητος.

*Ομοίως εἰς τὸ αὐτὸ Εὐαγγέλιον.

«Παῦσιος ἑλάχιστος τῆς ταπηνώτης μ(οναχός)».

35

*Αχρονολόγητος

Εἰς Θεοτοκάριον τοῦ αχμγ' (=1533) ἐπὶ ἀγράφου φύλλου εἰς τὸ τέλος.

«τὸ παρὼν βη(β)βλήο ὑπάρχη τῆς μονῆς τῆς ὑπεραγῆας Θεωτόκου καὶ ἀηπαρθένου μαρῆας πλησίον τοῦ χορήου μὴληστας».

36

*Αχρονολόγητος

*Επὶ μεγάλης φορητῆς εἰκόνας Ἀγ. Νεοφύτου κάτωθεν.

«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ νεοφύτου Ἱερομονάχου (ᾠ)».

37

*Αχρονολ.

*Εσωθεν τῆς ἐπενδύσεως ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου βιβλίου οἱ Μαργαρίται τοῦ Χρυσοστόμου.

«Τὸ παρὼν βηββλήον ὑπάρχη ἐκ τῆς ἀγιοτάτης μονῆς τῆς ὑπεραγῆας Θεωτόκου κὲ ἀῦπαρθένου μαρῆας μὴληστας».

38

*Αχρονολ.

Εἰς τὸ τέλος βιβλίου Συναξαρίου παλαιᾶς ἐκδόσεως.

«Τέλος καὶ τὸ Θεὸ δόξα. τοῦ αὐγούστου μηνὸς βισαρί(ων) Ἱερομόναχος».

39

*Αχρονολ.

Εἰς τὸ τέλος βιβλίου Νέος Θησαυρός.

«τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει τοῦ Θεοῦ καὶ Θεοφόρου π(α)τρὸς ἡμῶν Λουκᾶ τοῦ στηριότου καὶ ὅστις τολμήσῃ ὑπολ. . . . ἢ ὅπως δῆποτε ἐξιλεώσῃ αὐτὸς ἀνώθεν μ(έ)ρος ἐχέτω τὰς ἀρὰς τῶν ΤΙΗ' Θεοφόρων Π(ατέ)ρων τὴν ἀγχόνην τοῦ ἰούδα τοῦ γιεζῆ τὴν λέπραν καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. ἀμήν».

40

*Αχρονολ.

*Ἐν ἀρχῇ Μηναιῶν Σεπτεμβρίου καὶ *Οκτωβρίου τοῦ αχμη* (=1648) ἔσωθεν τῆς ἐπενδύσεως.

«Χαράλαμπος *Ἰωάννου Πα(πα)ρίζου» (*).

41

*Αχρονολ.

*Ἐπὶ *Ανθολογίου παλαιᾶς ἐκδόσεως ἐναποκειμένου ἐν τῷ *Ι. Ναῶ ἀγ. *Αθανασίου παλαιοῦ εἰς τὸ τέλος.

«ἐτοῦτο τὸ παρὸν τοῦ καλοῦ ποιμένος ἀνθολόγιον ὑπάρχει τῆς ἀγίας ἐνδόξου Θε(οτό)κου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας καὶ ὄπης. .».

42

18...

*Ἐπὶ λιθίνης πλακὸς ἐναποκειμένης ἐν τῷ *Ἄνω Γυναικωνίτῃ τῆς Μονῆς κεφαλ. γραμμασιν.

«18.. *Ανακενίσθη ἡ *Ἱερὰ Μονὴ διὰ δα-

πάνης τοῦ Πα(πᾶ) *Ανθίμου *Ἡγουμένου καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ. Διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου ἀνιψιοῦ *Ἡγουμέν(ου) σὺν τῷ ἀδελφῷ μοι Χρ(ιστοδούλῳ) καὶ τοῖς λοιποῖς».

43

1913

*Ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ τοῦ κυρίως Ναοῦ ἐπὶ εἰκόνας Κοιμήσεως Θεοτόκου ἐν τῷ ξυλίνῳ διαφράγματι. Σὺν τοῖς ἄλλοις.

«1913. Διὰ χειρὸς Σωκράτους Ματθ. Χιοναδίτου».

(Συνεχίζεται)

*Υποσημειώσεις :

1. *Ορεινὴ τοποθεσία Μολίστης καὶ Κορτινιστας νῦν Νικάνορα.
2. 10ην πρωϊνὴν.
3. Εἰς *Ἱεροσόλυμα, πρὸς προσκύνησιν τῶν *Αγίων τόπων.
4. Τῆς εἰκόνας ἐννοεῖται.
5. *Ἴσως νὰ πρόκειται περὶ τοῦ ἐν ταῖς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8, 9, καὶ 14 ἐνθυμήσεσι ἀναφερομένου κατὰ τὰ ἔτη 1757 καὶ 1780 Νικηφόρου *Ἱερομονάχου.
6. *Ἴσως νὰ πρόκειται περὶ τοῦ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 7 ὡς ἄνω ἐνθυμήσει ἀναφερομένου κατὰ τὸ 1722 Νεοφύτου *Ἱερομονάχου τοῦ καὶ *Ἡγουμένου.
7. *Ἐκ Βουρμπιάνης. Οὗτος τὸ 1846 εὗρίσκετο ἐν τῇ ζωῇ.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ, ἱερέως

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ*

Β' ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Χωρίον Μόλιστα Συνοικία Μποτσιφάρι (νῦν Μοναστηρίου)

- 1595 Ἱερὸς Ναὸς ἁγ. Ἀθανασίου (παλαιός).
1
Ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Ἀθανασίου ἐν τῷ προσκυνηταρίῳ.
«δέησις τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ Γεόργιο Θωμᾶ ξογ' (1595)».
- 1759 Ἐπὶ πλακὸς ἐντὸς κόγχης ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ ἔξωθεν Κεφ. Γράμμασιν.
«έσκολά(σα)με 1759 Αὐγουστος 15».
- 1760 Ἐν τῷ τέμπλῳ ἐπὶ εἰκόνας Σωτῆρος.
«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ νικολάου τοῦ δήμου 1760».
- 1760 Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Βασιλίου.
«δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Βασίλιος τοῦ νήκου 1760 δημοτρίου».
- 1760 Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Θεοτόκου.
«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ἀδάμι Παναγιότη 1760».
- 1760 Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Ἀθανασίου.
«δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ παναγιότη ἱερέως νικολάου τοῦ δήμου(1)760».
- 1760 Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Γεωργίου.
«Δηὰ χηρός. κωνσταντίνου. ἐκ κόμης χηονιάδες. 1760».
- 1769 Ὅμοίως ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς παλαιᾶς κεκλεισμένης εἰσόδου τοῦ κυρίως Ναοῦ ἔσωθεν, χρώματι καὶ Κεφ. Βυζαν. Γράμμασιν.
«Ἀνηγέρθη ἐκ βάθρου καὶ ὑστορίθι ὡ θίος καὶ πάνσεπτος Ναὸς τοῦ ἐν Ἀγίῃ πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου Πατριαρχὸν Ἀλεξανδρίας ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεσ-άτου καὶ λογιωτάτου Κυρίου Κυρίου Παῦσιω καὶ εὐημερεύοντος καὶ ἐπητροπεύοντος Παναγιώτι ἱερέως καὶ διὰ σινδρομῆς καὶ ὑπερμαχοῦντος Ἀδάμι».
μικροῖς γράμμασιν.
«σοτίριον ἔτος νοεμβρίου 9».
- 1780 Ὅμοίως ἐπὶ Μηναίου Ἰουλίου τοῦ 1774 ἐν τῷ ἔξωφύλλῳ.
«τὸ παρὸν βηβλήον ὑπάρχη τοῦ ἀγίου ἀθανάση ἀπὸ μόληστα καὶ ἠτις τολμήση ἀποξενόση αὐτὸ νὰ ἔχη τὴν κατάραν του. σωτήρηον ἔτος 1780 δηὰ χηρός παναγιώτι ἱερέως».
- 1781 Ὅμοίως ἐπὶ Τριωδίου τοῦ 1778 ἐκδόσεως Νικ. Γλυκῆ ἔσωθεν τοῦ ἔξωφύλλου.
«θήμησι ἐπὶ ἔτους 1781: μαρτίου 11: ἔπλεσεν ὁ χρόνος τῆς ἐκκλησίας καὶ σιντροφήτηκεν ἡς λεπτὰ κομάτηα καὶ πλάκοσε τὸ κε .... ἡμέρα τετράδη».
- * Συνέχεια ἐκ τοῦ 40—41 τεύχους.

11

1816

Ὅμοίως ἐπὶ Εὐχολογίου παλαιᾶς ἐκδόσεως ἐν ἀρχῇ.

«ἐτοῦτο τὸ εὐφκολόγιον ἦνε τοῦ ἀγίου νικολάου σπανοῦ κὲ ὅπιος νὰ τὸ ἀποξενόσι νὰ ἔχι τὴν κατάραν τοῦ ἀγίου νικολάου σπανοῦ 1816 δεκε(μ)βρίου 3 ἀναστάσι(ος) μαθαματικὸς γράφο»

12

1822

Ὅμοίως ἐπὶ τοῦ ὡς ἀνωτέρω Τριωδίου τοῦ 1778 ἔσωθεν τοῦ ἔξωφύλλου.

θῆμησι τὸν κερὸν π(οὺ) βάρεσε τὸ θανατικὸν (1) ἤς τὴν μόληστα μαῖου 2 καὶ ἀπέθαναν ἄνθρωποι 22: ἔτος 1822. δωρόθεος ἔγραψα».

13

1823

Ἐν τῷ παρεκκλησίῳ ἁγ. Χαραλάμπους ἐπὶ εἰκόνας Σωτῆρος ἐν τῷ τέμπλῳ.

«μόληστα 1823 ἰουνίου 22 Δέησις τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ . . . . χεῖρ δημητρίου».

14

1823

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Χαραλάμπους.

«1823 Ἰουνίου 22. Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ δημητρίου ἱερέος Εὐσταθίου μόλιστα. χεῖρ δημητρίου ἀναστασίου σταρίτζανι».

15

1837

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ.

«1837 αὐγούστ(ου) 4. Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ βασιλείου μακαρίου».

16

1837

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Γεωργίου.

«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ γεωργίου τζομάκα 1837 αὐγού(στου) 3».

17

1837

Ἐσωθεν ἐπενδύσεως Μηναίου Μαρτίου παλαιᾶς ἐκδόσεως ἐν τῷ Ναῶ ἁγ. Ἀθανασίου παλαιοῦ.

«1837 Μαρτίου 7 ὅποιος νὰ πάρη ἐτοῦτο τὸ χαρτὶ νὰ ἔχει τὴν κατάραν τοῦ ἀγίου ἀθανασίου καὶ τὸν τρηακοσίον δέκα ὀκτὼ θεοφόρων πατέρον ἡμῶν. Λουκᾶς Χριστοῦ Χασιώτι γράφο»

1. Πανοῦκλα. Ἐκ τῆς αἰτίας δὲ ταύτης ἐκτίσθη κατόπιν τὸ παρεκκλήσιον ἁγ. Χαράλαμπος.

18

1840

Ὅμοίως ἐν τῷ αὐτῷ Ναῶ ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Σπυριδωνος ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Χριστοδούλου χασιώτι: 1840: Ἀπριλίου:4:».

19

1843

Ἐν τῷ Γυναικωνίτῃ τοῦ αὐτοῦ Ναοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου χρώματι καὶ Κεφ. Γράμμασιν.

«Ἀγιογραφίσθη οὗτος ὁ θεῖος τέμπλος τοῦ Νάρθηκα εἰς τοὺς 1843 ἀπριλίου 10».

20

1864

Ὅμοίως εἰς τὸ τέλος Μηναίου τοῦ 1762.

«γεώργιος χρήστου παπαδημητρίου ἐχημάτισεν διδάσκαλος τῷ 1864 καὶ 65 καὶ 66 τρία ἔτη».

21

1865

Ὅμοίως ἐν ἀρχῇ Μηναίου Ἰουνίου τοῦ 1770.

«Γεώργιος Χρήστου Πρωτοπαπᾶ διδάσκαλος τῷ 1865 ἔτος τῇ 9 Ἰουνίου μόλιστα (2)».

22

1873

Ἐν τῷ αὐτῷ Ναῶ ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Δημητρίου ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«1873 Ἰουνίου 25. χεῖρ Χριστοδούλου Ἀναστασίου Ζωγράφου Παπᾶ Κωστίδη Χιονιάδιτη».

23

1873

Ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ Ταξιάρχου Μιχαήλ ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Κυριακῆς.

«1873 αὐγούστου 20».

24

1874

Ὅμοίως ἐπὶ μικρᾶς εἰκόνας.

«Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἀποστόλου Ἱερέως 1874 Νοεμβρίου 26».

25

1876

Ὅμοίως ἐπὶ Λειψανοθήκης.

«1876 † αὐγούστου † 6. Μόλιστα † Διὰ χιρὸς Μαργαρίτης Ζίσι Παδιότης».

2. Πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου διδασκάλου τοῦ ὡς ἐν τῇ ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 20 ἐνθυμήσει ἀναφερομένου.

Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς Κεφ. Γράμ-
μασιν.

«† Ἀνακενίστη δαπάνη μὲν τῶν Ἀρχιστρα-
τήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ (β) ἐπιστάσια δὲ καὶ
ἱπειμιλία τοῦ Ἱερομονάχου Ἰωακὴμ. ἀπὸ χιρ
Μαργαρίτι Ζ(ή)σ(η) Παδιότι».

26

Ἀχρονολόγητος

Ὅμοίως ἐπὶ τῆς Βορ. πλευρᾶς τοῦ Πα-
ρεκκλησίου, ἐπὶ τῆς προσωπογραφίας τοῦ
κιήτορος.

«Ἰοακὴμ Ἱερομόναχος (4) κτίτωρ τῆς Ἐκ-
κλησίας ταύτης».

27

Ἀχρονολ.

Ὅμοίως ἐπὶ τῆς Προσκομιδῆς εἰς τὴν
στήλην τῶν κεκοιμημένων.

«σοφροσίνης μοναχῆς».

28

Ἀχρονολ.

Ἐν τῷ παλαιῷ Ναῷ ἁγ. Ἀθανασίου
ἐπὶ εἰκόνας Προδρόμου ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«Δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Ἰωάνι νά-
τζιο Ἰωάνι».

29

Ἀχρονολ.

Ὅμοίως ὡς ἄνωτέρω ἐπὶ εἰκόνας ἁγ.
Παρασκευῆς.

«δέοισις τὸν δούλων τοῦ Θεοῦ δημητρίου
νικολάου τοῦ ἀδάμου δυμοιτρίου Μάνθου».

30

Ἀχρονολ.

Ἐν τῷ παρεκκλησίῳ ἁγ. Χαραλάμπους
ἐπὶ τῆς εἰκόνας Προδρόμου.

«Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἀνθύμου
Ἱερομονάχου ἡγουμένου, μόληστα».

31

Ἀχρονολ.

Ἐν τῷ παλαιῷ ἁγ. Ἀθανασίου εἰς τὸ
τέλος Μηναίου Δεκεμβρίου τοῦ 1764.

«ἐτοῦτο τὸ μηνέο ἦνε τοῦ ἀγίου ἀθανασίου
μοληστηνοῦ ὄπηος νὰ τὸ ἀποξενόση ἔχη τὴν
κατάρρα τοῦ ἀγίου ἀθανασίου. Πα(πᾶ)δημήτρης
ἡερεὺς ἐγράφετα».

32

Ἀχρονολ.

Ὅμοίως ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ ἐπὶ Ἀπο-

στόλου χειρογράφου παλαιοῦ τύπου Βυζαν-
τινῆς γραφῆς.

«μνίσθητι τῇ κ(ύρι)ε τὴν ψυχὴν τῆς δούλης
τοῦ Θεοῦ ἀγγελήνας. ὅτι ἔδοσεν ἄσπρα σαρά-
(ν)τα καὶ τὸ ἀγόρασεν γὰ τὴ(ν) ψυχὴ της».

Ἱερὸς Ναὸς Κοιμήσεως Θεοτόκου (παρεκ-
κλήσιον).

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Χωρίον Μόλιστα (Συνοικία Γανναδιοῦ)

1

1422(;) ,

Ἐπὶ εἰκόνας Κοιμήσεως Θεοτόκου ἐν
τῷ Τέμπλῳ, δι' ἄλλης χειρός.

«1422(;)».

Σημείωσις

Ἡ χρονολογία αὕτη θὰ ἀνταπεκρίνετο
περισσότερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἂν ἀνα-
γνωσθῆ ὡς 1722.

2

1683 (;

Ἐν τῷ παρεκκλησίῳ ἁγ. Γεωργίου ἐπὶ
φορητῆς εἰκόνας Θεοτόκου καθημένης ἐπὶ
θρόνου ἐν μέσῳ ἁγίων.

«ἔτος 7191 (1683) νοέμβριος 24 (1)».

3

1760

Ἐν τῷ παρεκκλησίῳ Κοιμήσεως Θεο-
τόκου ἐπὶ εἰκόνας Σωτῆρος ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«†δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ νικολάου
τοῦ ἀθανάσι 1760».

4

1760

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Ταξιαρχῶν.
«1760».

5

1773

Ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν ἐπὶ εἰ-
κόνας Σωτῆρος ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«Δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ κώνστα νίκο
1773».

6

1773

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Θεοτόκου.

«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ἀδάμι ἡερέως
1773».

7

177(;

Ἐπὶ Λειψανοθήκης ἰδιαιτέρας ἔσωθεν.

1. ἵνα μὴ καὶ αὕτη ἀναγνωσθῆ 1191 ὅπερ
καὶ ἀπίθανον.

3. τῇ δαπάνῃ τοῦ Ναοῦ ἐννοεῖται.

4. Οὗτος, πάππος τοῦ ἐν Κονίτῃ κ. Δημη-
τρίου Παπαϊωαννίδου, ἦτο γνωστός ὑπὸ τὸ ὄνο-
μα ΠαππᾶΓιάννης Μολιστινός. Κατόπιν χη-
ρείας, ἐχειροθετήθη Ἱερομόναχος, καὶ ἔλαβε τὸ
ὄνομα Ἰωακείμ.

«τῷ ἁγίῳ ἀ(ν)τονίῳ».
ἕτερον
«ὁ ἅγιος Μεγαλομάρτηρο(ς) Τρήφον τοῦ Θαυ-
ματουργοῦ 177(;)».
ἕτερον
«τῷ ἁγίῳ Λ...»

8

1780

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Ταξιαρχῶν ἐν τῷ
Τέμπλῳ.
«δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Ἰωάννου ἡε-
ρέως νι... 1780».

9

Ἀχρονολόγητος ἀλλὰ σύγχρονος.

Ἐν τῷ παρεκκλησίῳ Κοιμήσεως Θεο-
τόκου ἐπὶ εἰκόνας Μεταμορφώσεως τοῦ Σω-
τῆρος.
«δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ μελετίου ὑερο-
μονάχου».

10

Ἀχρονολ. ἀλλὰ σύγχρονος.

Ὅμοίως ἐν τῷ αὐτῷ παρεκκλησίῳ ἐπὶ
εἰκόνας ἁγ. Βαρβάρας.
«δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ δίμο Γιάνι».

11

Σύγχρονος.

Ἐν τῷ Ναῷ Ταξιαρχῶν ἐπὶ εἰκόνας
ἁγ. Νικολάου ἐν τῷ Τέμπλῳ,
«δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ διμητριίου(;)».

12

Σύγχρονος.

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Ἀντωνίου.
«δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Γιάνι παναγιότι».

13

1807

Ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ ἁγ. Γεωργίου
ἐπὶ εἰκόνας ἁγίου Γεωργίου.
«ἀνα ... ἀπὸ μόλιστα κτήτορας (:) ... 1807
ἀπριλίου 10 διὰ χε

14

1811

Ἐν τῷ Ναῷ Ταξιαρχῶν ἐπὶ ξυλίνου
Σταυροῦ ἐν τῷ προσκυνηταρίῳ.
«1811 Σεπτεμβρίου 18».

15

1811

Ὅμοίως ἐπὶ ἀργυροῦ ἐπιχρυσωμένου
ἁγ. Ποτηρίου εἰς τὴν βάσιν Κεφ. Γράμ-
μασιν.

«1811 Ἀδάμου καὶ Ἰο(άννου) Νικόλα Ἀδά-
μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὴν Κήμησιν τῆς Πανα-
γίας τῆς Μόλιστας (2)».

16

1870

Ὅμοίως ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ τῶν Ταξιαρ-
χῶν ἐπὶ τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας
ἔξωθεν.

«1870 Μαΐου 5».

17

1886

Ὅμοίως ἐπὶ τῆς Προσκομιδῆς κάτωθεν
τῆς τοιχογραφίας.

«Δι' ἐξόδων Χριστοῦ Δημητρίου καὶ Ἀπο-
στόλου Τσενάδες 1886».

18

1887

Ὅμοίως ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ τῶν Ταξιαρ-
χῶν ἐπὶ εἰκόνας Κοιμήσεως Θεοτόκου ἐν τῷ
Τέμπλῳ.

«δι' ἐξόδων Ζίση Κωνσταντίνου ξινοῦ 1887
Αὐγούστου 28 Χιονάδες».

19

1887

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Μεταμορφώσεως.
«Δι' ἐξόδων Χρήστενα Β. Ξυνοῦ 1887 χιο-
νάδες».

20

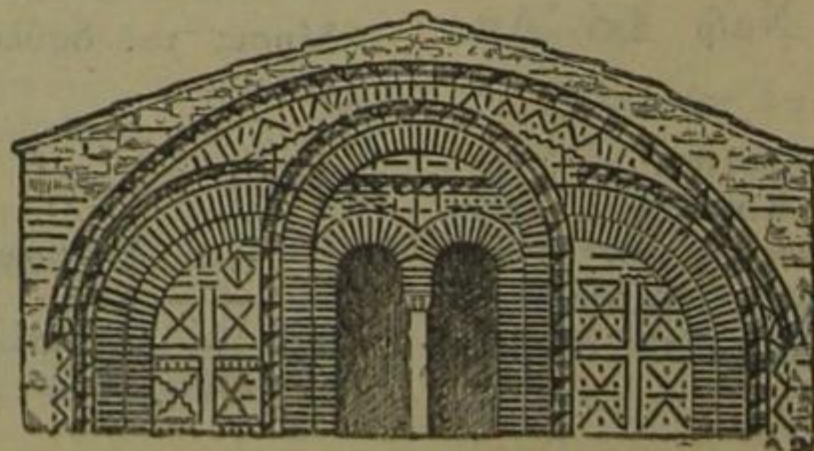
1887

Ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ ἁγ. Γεωργίου
ἐπὶ εἰκόνας Προδρόμου.

«1887».

(Συνεχίζεται)

2. ἐναπόκειται ἐν τῷ Ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑ·Ι·ΣΙΟΥ, ἱερέως

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ*

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Χωριον Μόλιστα Συνοικία Μεσαριᾶς

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Νικολάου.

1

1652

Ἐπὶ εἰκόνοσ ἐν τῷ Προσκυνηταρίῳ.

«Δέησις τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Ἰω(άννου) σὶν τὶ μητρὶ αὐτοῦ Δέσπω ζρξ' (=1652)».

2

1652

Ἐπὶ τεμαχίου ἑορτολογίου τοῦ παλαιοῦ Τέμπλου ἐναποκειμένου ἐν τῷ ἄνω Γυναικωνίτῃ κάτωθεν εἰκονιζομένου Τριμόρφου Κεφ. Γράμμασιν.

«Δέησις τῶν Δούλων τοῦ Θεοῦ Ἰω(άννου) Διμητρίου ἄλβα(;) ἔτος ζρξ' (=1652)».

3

1760

Ἐν τῷ Ναῷ ἁγ. Δημητρίου ἐπὶ εἰκόνοσ Θεοτόκου ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«Δέυσις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὑοάνυ ἀδάμη ὑερέοσ 1760».

4

1760

Ὁμοίωσ ἐπὶ εἰκόνοσ Προδρόμου.

«δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ διμητρίου Παναγηότι 1760».

5

1782

Ὁμοίωσ ἐπὶ τῶν Βημοθύρων ἐπὶ μὲν τοῦ ἐνὸσ Βυζαντινά τινα γράμματια δυσανάγνωστα, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου :

«1782 ὑουν(ίου) 20 ἐχρισώθη δια χηρὸσ Κωνσταντήνου Λινοτοτοπήτη»

6

1864

Ἐξωθεν τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἁγ. Νικολάου

ἐπὶ πλακόσ ἐντετοιχισμένησ ἐν τῇ Βορείῳ πλευρᾷ τοῦ Ναοῦ Κεφ Γράμμασιν.

«1864 Ἄνεκαινίσθη ὁ Ναὸσ οὔτοισ δαπάνῃ καὶ συνδρομῇ δημοσίᾳ τοῦ χωρίου, ἐπιτροπῇ καὶ ἐπιστάσι Κ. Στ(ε)φανῇ Δ. Ἀργιάνῃ, Ἀρχιερατ(εύοντοσ) τοῦ Θεοφιλ(εστάτοσ) ἁγίου Βελλᾶσ Γερμανοῦ. Ἀρχιτέκτων Ἀπόστολ(οσ) Νίκου.

Μόλιστα τῷ 1864 Μαΐου 7 Μόλιστα. Δια χειρὸσ Κωνσταντι(ίνου) Χρ. Γέγιωσ Διδάσκ(αλοσ)»

7

1865

Ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ ἐπὶ εἰκόνοσ Πέτρου καὶ Παύλου ἐν τῷ Τέμπλῳ.

«Δι' ἐξόδων τοῦ κυρίου στεφανῇ λάμπρου 1865 ἀπριλίου 12. Δια χειρὸσ Ματθαίου Γεωργίου χιοναδίτου».

8

1870

Ὁμοίωσ ἐπὶ εἰκόνοσ ἁγ. Δημητρίου.

«Συνδρομῇ τῶν φιλοχρίστον Δημήτριωσ Γεωργίου Χαρισιάδησ καὶ Δημήτριωσ Κωνσταντίνου Τζήνα. ἐν ἔτει 1870 αὐγούστου 24. χειρὶ Ἀναστασίου Ζωγρ(άφου) Χιοναδίτου».

9

1871

Ὁμοίωσ ἐπὶ εἰκόνοσ ἁγ. Νικολάου.

«δέησις τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ Κωνσταντίνωσ ἀναστασίου καρπούζησ Χαραλάμπουσ Χριστοδούλου Παπαδημούλη καὶ Γεώργιον Δημητρίου Κατζιώτα 1871 ἰουλίου 20».

10

1873

Ὁμοίωσ ἐξωθεν τοῦ Ναοῦ καὶ ἄνωθεν τῆσ κυρίας εἰσόδου.

«Συνδρομῇ νεοφύτου Ἱερομονάχου 1873».

11

1874

Ὁμοίωσ ἐπὶ λαβάρου «ἡ ἀνάστασισ τοῦ Χριστοῦ».

* Συνέχεια ἐκ τοῦ 4ου τεύχουσ.

«Διὰ χειρὸς Χριστοδούλου ἀναστ(ασίου) Νέου Ζωγράφου Χιονιαδίτου 1874».

12

1875

Ὅμοίως ἐν τῷ Τέμπλῳ ἐπὶ εἰκόνας Προδρόμου.

«χειρὶ Χριστοδούλου Ἀναστ(ασίου) Ζωγράφου Χιονιαδίτου 1875».

13

1875

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Θεοτόκου.

«Δι' ἐξόδων Δημητρίου Γεωρ. κοντοδήμου 1875. χειρ Χρισ(οδούλου) ἀν. Ζωγρ(άγου) χιονιαδίτου».

14.

1875

Ὅμοίως ἐπὶ τριμόρφου μικρᾶς εἰκόνας

1) ἁγ. Δημητρίου 2) ἁγ. Νικολάου καὶ 3) ἁγ. Κων(στίνου).

«1875. χειρὶ χριστοδούλου Ἀν. Ζωγράφου χιον(ιαδίτου)».

15

1879

Ὅμοίως ἐν τῷ Τέμπλῳ ἐπὶ εἰκόνας ἁγ. Χαραλάμπους.

«Δι' ἐξόδων Χαραλάμπου Δ. μπέλτζου καὶ Χαραλάμπου Χριστου Παπαδημούλη 1879».

16

Ἀχρονολόγητος.

Ὅμοίως ἐπὶ εἰκόνας Σωτῆρος ἐν τῷ Ναῶ ἁγ. Δημητρίου.

«δέσεις τὸν δούλον τοῦ θεοῦ ὑοά(ννου) νη(κη)φόρος καὶ ἀλέξη».

17

Ἀχρονολόγητος.

Ὅμοίως ἐπὶ Εὐαγγελίου τοῦ 1773 τύπ. Δημ. Θεοδοσίου.

«ὑπὲρ ἀφέσεος τὸν ἁμαρτιὸν καὶ ἀναπαύσε-
ος τῆς δούλης τοῦ θεοῦ σωφροσίνης μοναχῆς πᾶς
ὁ ἀναγινώσκων λέγε».

Πόλις Κόνιτσα

Ἱερὰ Μονὴ Στομίου.

1

1724

Εἰς τὸ τέλος Εὐχολογίου ἐκδόσεως Νικ. Γλυκῆ.

ἐγὼ ὦ ταπεινὸς δούλος καὶ ἀνάξιος γράφω
τὰ ἄνωθεν γράμματα διὰ νὰ τὰ καταλάβουν ὅσοι
μέλουν νὰ χειροτονόνται ἀδελφοὶ νὰ τὸ μαθέ-
νουν καὶ ὅσοι δὲν τὸ διαβάζουν ἅς ἔχουν τὸ διά-
δικο :: ἔτους 1724 ἀπὸ Χριστοῦ.

Ἰωαννίκοις Ἱερομόναχος ἔγραψα».

2

1774

Ἐνωθεν τῆς ἐξωθύρας τῆς αὐλῆς ἐπὶ
τῆς γεφυρώσεως δεξιά.

«1774».

3

1774

Ὅμοίως ἐπὶ ἐντετοιχισμένης πλακὸς δε-
ξιά.

«ὅταν ἰκοδομήθι ἱεραγία Θεοτόκο Μα(ρία)
. . . χωρίο Καστάν(ι)ανη 1774 Ἰούλιος 18».

Ὅμοίως ἐπὶ πλακὸς ἀριστερά, φερούσης
ἐν τῷ μέσῳ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ.

«ὅταν ἀνηκοδομήθι ἡ ἁγία Μονὴ τῆς Θεοτό-
κου ἐπίτροπος. . . ἡγούμενος(;) Παῖσιος(;) (1)».

4

1778

Ἐπὶ τῆς 2ας σελίδος ἐξωφύλλου Πεντη-
κοσταρίου τοῦ 1778.

«Ἀψοῆ (=1778) μαῖου κθ' (=29) ἦλθμεν
καγὼ ὁ ἀρχιερεὺς Βελλᾶς καὶ Κονίτζης ὁμοῦ με-
τούς . . . εὐγενεστάτους ἀρχοντας κυρ Μι-
χάλην παναγιώτον πότζιον καὶ κύρ μ . . .
καὶ κύρ Ἰωάννην Διαμαντίου μήνου εἰς ἐτοῦτο
τὸ σεβάσμιον μοναστήριον τῆς ὑπ(εραγίας Δε)-
σποίνης ἡμῶν θε(οτόκ)ου γεννέσιον τοῦ ὀνομαζο-
μέν(νου) στομί(ου) καὶ ἡγουμενεύων (ὁ ὀσι)ώτα-
τος Παῖσιος υἱὸς τοῦ ποτὲ γεωργίου βόντα, πα-
πουτζῆ τοῦ ἐκ μποράτζανης. ἔχομεν ἀφ' οὗ ἀρχι-
ερατεύσαμεν ἕως τὴν σήμερον χρόνους δέκα ἕξ
εἰς τὴν ἐπαρχίαν . . . ἡμουν ἐκ τῆς
ὀσδήνας Ἐλαιῶνος γέννημα καὶ θρέμμα υἱὸς
Πα(πᾶ) νικολάου ἔγγονος γεωργίου μιλήτζη καὶ
ἀνεψιὸς τῶν θείων ἀρχιερέων τοῦ Μεγάλου Τυρ-
νόβου καὶ . . . (Κ)ορίνθου καὶ ἔστω
εἰς μνήμην παντοτεινή.

Ὁ Ἀρχιερεὺς Βελλᾶς καὶ Κονίτζης Παῖσιος
ἔγραψεν(2)».

5

1785

Ὅμοίως.

«1785 Ἀπριλίου 12 πρὸς ἐνθήμησιν.

Γράφομε ἀφοῦ ἦλθαν ἡ ἀρβανῆτες ἠγάλα-
σαν τὴν . . . ἐπολέμησαν ἀπὸ τὸ κούρ(τ)
Πασιᾶ καὶ Ἀλῆ Πασιᾶ καὶ ἐγινε θρῆνος καὶ χα-
λασμός ὅπου δὲν ἀπόμεινε εἰς τὸ ὀσπήτιόν τους
ἀλλὰ ἐδῶ καὶ ἰκεῖ καὶ εἰς ἐνδειξιν ὁ γράψας τὸ
παρὸν ἱερομόναχος Βησσαρίων ἱερομόναχος ἐφη-
μέριος Κονίτζης βιαστικά».

6

1785

Ὅμοίως.

«1785 Ἀπριλίου 12. Γράφομεν εἰς ἐνθήμη-
σιν ἀπὸ τὸν κίρον ὅπου ἐμαζοθήκαν εἰς Κόνιτσα
διὰ νὰ πολεμήσουν καὶ ἦλθαν τοῦ κούρ(τ) Πασιᾶ
ὅς τὲς 12 τοῦ Ἀπριλίου τὸν Βαῖον καὶ τοῦ Ἀλῆ

Πασιᾶ ἤλθαν τῆς εἰς τὰς 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τῆς Ζοοδόχου Πηγῆς καὶ τὴν πρωτομαγιά καὶ πολέμησαν καὶ σκοτώθηκαν περισσὴ καὶ ἀκόμη πολεμήσαν καὶ εἰς τὴν Παναγιά καὶ ἐκεῖ τοὺς ἐπῆρεν ἡ ὄργη τοῦ θεοῦ καὶ δὲν ἀποπῆρε τέλος ἡ ὑπόθεσις καὶ δὲν ἐγράψαμεν καὶ ἔστο εἰς ἔνδειξιν.

Ὁ γράψας τὸ παρὸν Βησαρίων Ἱερομόναχος ἐφημέριος Κονίτζης».

7

1786

Εἰς τὸ τέλος Πεντηκοσταρίου ἐκδοθέντος τῆ ἐπιμελείᾳ Γεωργίου Ἱεροδιακόνου Σουγδουρῆ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

«† γράφο θοίμοισι ἀφοῦ καὶ Ἰρῆθα ἐγὼ ὁ Ἄνθιμος στὸ μοναστήρι τὸν καιρὸν τοῦ νιζᾶ(;) ἄντας πολεμόσαν στὴν Κόνιτσα ἐν ἔτι 1786 Ἰανουαρίου : 2 : ».

8

1791

Εἰς μηνιαῖον Ἀπριλίου 1779 ἐν ἀρχῇ.

«Γράφω θύμησι ὅπου ἦρθε ὁ κύριλλος ὁ νεοφώτιστος στὸ μοναστήρι τῆς κ(όνιτζας) ὅπου κῦτε ἠποκάτωθεν τοῦ ὄρους τῆς καμήλας τοῦ ἐπονομα(ζομένου στομίου) ἐν εἰ(ει) 1791 ἀπριλ. 19.

ὁ Γράψας Ἄνθιμος Ἱερομόναχος».

9

1793

Εἰς τὸ τέλος Ἀκολουθίας ἁγ. Ἀλεξάνδρου ἐκδόσεως Νικ. Γλυκῆ.

«ἐτούτη ἡ παροῦσα φηλαδα ὑπάρχει τῆς ἡπεραγίας ἐνδόξου δεσπίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀπαρθένου μαρίας τῆς ἐπονομαζομένης στομωτίσας ὅπου κῦτε ἠποκάτωθεν τοῦ ὄρους τῆς καμήλας εὐροίσκονται δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν καὶ ἡεράν μονὴν πολλοὶ ἀσκυτέ(=ἀσκηται) εὐρήσκετε δὲ ἠγούμενος αὐτῶν ὁ ὄσιος μαρούδης ὁ ὅποιος ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀσκυσιν δὲν ἐβγῖκεν ἀπὸ τὴν ἁγία μονὴν πόποτε σηνομιλόντας καὶ διδάχοντας τοὺς πατέρας.

ὁ γράψας Ἄνθιμο(ς) : 1793: ἰανουαρίου 12».

10

Σύγχρονος.

Ἐπὶ Εὐαγγελίου τοῦ αχ(;)δ' τυλωθὲν παρὰ Ἀντωνίου τοῦ Πιννέλου ἐν ἀρχῇ.

«Ἐτούτο τὸ παρὸν Εὐαγγέλιον εἶναι τοῦ ἁγίου μοναστηρίου καὶ ὅποιος διαβάσει εἰς αὐτὸ νὰ εἶναι εὐλογημένος καὶ συγκεχωρημένος εἰ δὲ ὅποιος διαβάσει το καὶ τὸ ἀποξενώση νὰ εἶναι ἀφορισμένος κατηραμένος ἀσυγχώρητος καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον. αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται αὐτοὶ δὲ οὐδέποτε, ἕως μαρτυρήσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τότε συγχωρηθήσονται. νὰ τρέμωσιν καὶ νὰ ἐργάζωνται ὡς ὁ Κᾶν.

† Ὁ Βελᾶς καὶ κονίτζης Θεοδόσιος(3)»

11

1807

Εἰς τὸ τέλος Μηναιίου . . . τοῦ 1780

«1807 μαΐου 16(;) ἡμέρα παρασκευὴ ἐστάθη νέος βασιλείᾳ τῶν Τουρκῶν, τὸ ὄνομα σουλτὰν μουσταφᾶ ἀρβανίτης. καὶ δι' ἐπιβουλῆς του ἔκαψαν οἱ ἀρμένιοι τὸν ἅγιον τάφον. καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐκάη καὶ αὐτὸς μέσα εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν ὁ τρισκατάρατος».

12

1827

Εἰς τὸ τέλος Εὐχολογίου ἐκδόσεως Νικ. Γλυκῆ.

«Ὑ . . . τὸ παρὸν βιβλίον τῆς Παναγίας δεσποίνης Θαιωτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας στρωμηώτισας καὶ ὤπης τὸ διαβάσει νὰ τὸ (ἔ)χη καὶ νὰ μὴν τὸ σταλάξει καὶ τὸ τηφλώνει καὶ ὅποιος τὸ ἀποξενώση νὰ ἔχη τὴν κατάραν τῆς παναγίας καὶ πάντων τὸν ἁγίων. μάρτη (1)827.

Παῦσιος . . . μοναχὸς ἀπὸ στόμηο ἐτίποσα».

13

1845

Ἐπὶ Εὐαγγελίου τοῦ 1775 ἔσωθεν τοῦ ἐξωφύλλου ἐν ἀρχῇ.

«ἦν καὶ νὰ γράφη τινὰς καὶ ἄλλα πολὰ πρὸς κατάληψιν τὸν μεταγενέστερον καὶ μάλιστα διὰ τὸ Ἱερὸν μοναστήριον τῆς ἡπεραγίας Θεοτόκου τὸ ὀνομαζόμενον στόμιον ἦν τις ἐκίσε δῖλον ὅτι ἀπὸ πολὰ ἔτη ἦχε τὸ (ἐ)ρημάξει. ἔφθασεν ὁμοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος διὰ νὰ λὸβη ἡ δυνατὸν μὲ μερικὸν κερὸν πάλιν τὴν ἀρχεὴν λαμπρότητα. γνωστὸν ἔστω ὅτι ὁ πανοσιώτατος Ἱερομόναχος κύριος γριγόριος πεκλαρίτης ὁ χριματίσας ἐκ νεότητος εἰς τὸ μοναστήριον τῆς κορινιστᾶ(;) ἀπὸ πολὰ ἔτη ἦχε φίγη. καὶ ἔτσι περιπλανόνταν ἐνθεν κακῖθεν. ὅθεν εἰς : 1840 : διὰ πρᾶστασίας τὸν παποδέον ἀπέρασαν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς στρατζανης τὸ ὅπιον καὶ ἐκαλιέργησεν. ἀλὰ διὰ παρακινήσεως τὸν λαχόντον προκρίτον κονίτζης θεληματικός του ἦλθεν ὁμοῦ μὲ μίαν καλογριὰν καὶ καθὸς εἶπαμαν τὸ ἦβρεν παντέριμον· ἀλὰ ἡ φυσική του ἐπιμέλεια ἀρχισε νὰ τὸ καλιεργήση. ἦλθεν ὁμοῦ ἀπὸ στρατζανην εἰς τοὺς 1843 δεκεμβρίου 10. ἦθε νὰ ἀποκατασταθῆ ἕως τέλος καὶ θέλη τὸ διορθόση ἂν καὶ ἡ πολίτε (οἱ πολῖται) λάβουν τὰ ἀναγκέα μέτρα νὰ τὸν σινδράμουν λόγο τε καὶ ἔργο καθότι πάντες χρέος ἔχουν νὰ τὸν βοηθίσουν διότι εἰς τὴν (ἐ)ἀποχὴν ὅπου ἐστάθη κλισμένο ἀπὸ τὰ μούλκια του(4) αὐτοὶ τὰ ἐμίραζαν εἰς τὸ κοινόν . . . τρέχουν ὁμοῦ σήμερον πολὴ καὶ τὸ κατὰ δύναμιν βοηθοῦν ὅχη ὁμοῦ καθὸς πρέπη. ἄμποτες νὰ τοῦ ἐξαπέστελνε ὁ κύριος καὶ κανέναν σινάδελφον Ἱερομόναχον πρὸς βοήθεια. διὰ δὲ τὸ θαῦμα ὅπου εἰς αὐτὸν τὸν ἠγούμενον ἔγινε εἰς τοὺς 1844 Ἀπριλίου : 23 : ὅρα εἰς τὴν φιλάδα τοῦ νεομάρτυρος γεωργίου τοῦ λαϊνᾶ καὶ ἀρχιερατεύοντος κονίτζης κυρίου Παρθενίου σιφνί(ου;) προεστεύοντος νικόλα ζήση (1)845 Ἰουλίου 8».

Χρῦ(σανθος) Ἱερ(ομόναχος) ὁ λαϊνᾶς».

14

1852

Ἐπὶ Πεντηκοσταρίου Γεωργ. Σουγδου-

ρῆ ἐν ἀρχῇ ἔσωθεν.

«εἶδης τῶν κερὸν ὅπου ἔφειγεν ὁ γρηγόριος ὁ πεκλαρίτης. 1843: 10μβρίου 13 ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήρι στόμειου ὁ γρηγόριος πεκλα(ρίτης) καὶ ἐστάθη ἄξιος ἐπιτιριτὶς τοῦ μοναστηρίου ἐστάθη ἕως 1851 σεπτεμβρίου 14 ἔπιτα ἔφειγεν καὶ ἐπὶ γεν εἰς τζεπέλοβο μοναστήρι ρουγκοβώ ὃ κακὴ γνώμη του ὅπου ἔριξεν τὸ κορμί του ὄλων καὶ τὸ ἄφισεν ἔτοιμω διορθομένω καὶ ἔφειγεν ὁ δι-
στυχῆς 1852 ἀπριλίου 7 στόμιου. ὁ γράφας γε-
ώργιος . . . . με τὸν ἀναγνώστη Χριστοῦ μπου-
ζμου(λα);

καὶ εἰς τὴν ἀποχὴ (=ἐποχὴ) τοῦ ἀναχωρόν-
τας γρηγορίου ἐστάθη ὁ καλίνηκος καὶ γεράσιμος
μαζὺ με τοὺς χουλιαρέους».

15

1855

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου τοῦ 1890.

«ἐν ἔτη 1855 στὰς 10 Ἰουλίου ἦρθεν ἡγού-
μενος ὀνομαζόμενος ἠωανίκκος ἀπὸ χορίον κρισ-
μπάνι(5). . . . ἀπὸ τοὺς Πολίτας ἄνω καὶ κάτω
βαροσλίδες(6) ἐφχαρίστος καὶ ἀβηάστος . . . .
διὰ νὰ εὐτρεπίσῃ τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμε-
νον στόμιον ἢ μνήμη αὐτοῦ τὰ γενέθλια τῆς
ἡπεραγίας δεσπίνης ἡμῶν Θεωτόκου καὶ ἀειπαρ-
θένου μαρίας εἰς αὐτὴν τὴν χρονιὰν ἦχαν . . . .
. . βαροσλίδες τοῦ ἄνω βαρόση καὶ ὄχη τὸ κάτω.
νικόλας ζήση τάση».

16

1855

Ὁμοίως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἰδίου Τριωδίου.

Ἐν ἔτη 1855 21 αὐγούστου ἦλθαμεν ἡμέρα
κυριακὴ βασιλῆς καμάνα με τὴν σιζιγόν του ἀγ-
κελικὴ γεωργίου κυρπηάζου . . . . τὸν τζηγῶ-
ρος καὶ παιδί τῆς . . . . ἀντρέαν ἀγκῶνι της
καὶ παρόντος γραφέως. ἀναστάσιος καὶ ἀναγνό-
στης καὶ ὄχι τίποτε Χ. μπούσμπουλα(;)».

17

1852

Ἐπὶ Εὐαγγελίου τοῦ 1785 ἐπὶ τῆς δευ-
τέρας σελίδος κάτωθεν.

«εἰς τοὺς 1862 αὐγούστου ἦλθα καὶ ἱερού-
ρησα διὰ ὄνομά μου. Ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀνάξιος
Παπκασταῦρος Ζησιάδης ἀπὸ κώνιτσα. Γράφας».

18

1879

Ἐσωθεν ἐξωφύλλου Παρακλητικῆς τοῦ 1857.

«ἔτος 1879 ὀκτωβρίου 28.

Σημιόνο τὸν κερὸν ὅπου ἔλαβα τὸ ὑγουμε-
νιον εἰς τὴν μονὴν ταύτην. Πρῶτον ἐχηρημάτιστα
ὑποτακτικὸς εἰς γρηγόριον πεκλαρίτην χρόνους
ἕνδεκα ἔπειτα φέγαμαν με τὸν γέροντά μου ὄλι.
ἐγὼ ἐχώρησα τὸ ἄλλον ἔτος καὶ πῖγα εἰς γρεβε-
νὸν καὶ ἐχηρημάτιστα εἰς ἕν χωρίον διδάσκαλος
τέσσερα ἔτη με μισθὸν γρόσια 1800 κατ' ἔτος
καὶ τὴν ζωοτροφίαν μου. ἔπειτα κοιτέβηκα εἰς
τρίκαλα εἰς ἕν χωρίον διδάσκαλος ἔτη ἕξ: ἐδῶ
ἐστάθησαν τρεῖς καὶ τέσσεροι ὑγούμενοι εἰς αὐ-
τὰ τὰ χρόνια καὶ ἀπὸ πολλὰς ἐτίας ὄλοι ἔφυγαν

διὰ νυκτός. οἱ πολίτε ἐνθυμήθησαν ἐμὲ καὶ κα-
τέπεισαν τὸν ἀρχιερέα Γερμανὸν(7) καὶ ἔστειλεν
γράμμα εἰς ἐμὲ με (ὕ)ἀπογραφὰς πολλὰς τῶν
πολιτῶν διὰ νὰ ἔλθω καθὼς καὶ ἦλθα τὸ ἔτος
1867 καὶ ἔλαβα τὸ ὑγουμενιον ἀπριλίου 27 ἀλ-
λὰ φεῦ ἐγελάστηκα διότι με ἄφησαν τὸν κάμπον
ἦγουν τὰ χωράφια τρία χρόνια ἔπειτα τὰ ἔδω-
σαν εἰλιτζάμι καὶ ἔπερναν τὰ χρήματα οἱ πολί-
τες ἐμὲ δὲ οὔτε ὀβολὸν δὲν ἔδιδαν. ἠπόφερα καὶ
ἐγὼ ἄλλα δέκα χρόνια με μεγάλην δυσκολίαν.
διὸ καὶ τρεῖς ἀναφορὲς ἔριξα διὰ νὰ βάλουν ὑ-
γούμενον ἄλλον καὶ νὰ βάλουν κανέν(α) (δὲν)
ἔγινεν νὰ ἀφίσουν μέρος τι τοῦ χωραφίου τοῦ
κάμπου δὲν ἐστάθη τρόπος, τέγος ἐγύρεψα τοῦ
σεβαστοῦ δεσπότι νὰ μοῦ δόσῃ μία πανταχοῦσα(8)
διὰ νὰ περιέλθω γρεβενὸν καὶ τρίκαλα ὅπου ἦ-
μουν γνώριμος καὶ αὐτὸ δὲν τὸ ἐπέτυχα δὲν ἠθέ-
λησε νὰ μοῦ δόσῃ. βλέποντας καὶ ἐγὼ τὴν πολλὴν
ἀμέλειαν ἦτε τὴν ἐνέργια τοῦ διαβόλου ὅπου πά-
σχι διὰ νὰ τὸ κλήσι φεῦ ἀπεφάσισα σήμερον
καὶ φεύγω χωρὶς νὰ γνωρίζῃ κανεὶς.

1879 ὀκτωβρίου 27

Γεράσιμος ὑγούμενος στομίου.

ἄλλο δὲ ἔστω εἰς ἐνθύμισην ὅποιος σταθῆ
ἐδῶ ἡξεύρετε τοῦτο. ὅταν βλέπετε τὴν βρίσην
τῆς λευτοκαριᾶς τὸν νοέμβριον καὶ ὄλον τὸν χι-
μόνα νὰ ἔχι νερὸν καθὼς τὸ καλοκέρριον μέλι
(=μέλει) νὰ εἶναι ἀκρίβια μεγάλη ὅταν δὲ στή-
βη ἦνε φτίνια μεγάλη».

19

Ἄχρονολ.

Ἐπὶ Εὐαγγελίου τοῦ 1785 ἐν ἀρχῇ.

« . . . ἔτος τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον τὸ ἀγόρα-
σε ὁ παπαθόδωρος ἀπὸ λεινίτζα(9) καὶ τὸ ἀφι-
έροσε ἡς τί(ν) πανα(γία) . . . . νὰ με μνημο-
νέβη».

Σημειώσεις :

1. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν δύο αὐτῶν ἐπιγραφῶν
τυγχάνει ὀλίγον δύσκολος.

2. Ἡ ἐνθύμησις αὕτη ὡς καὶ αἱ κατωτέρω
ὑπ' ἀριθμ. 5 καὶ 6, ἐδημοσιεύθησαν καὶ ὑπὸ
Δημ. Σάρρου ἐν τοῖς Ἡπειρωτ. Χρονικοῖς τοῦ
1937 τόμος IB' σελ. 115 καὶ 116, με τὴν ἑξῆς
σημείωσιν.

«Παραχωρήθησάν μοι ὑπὸ τοῦ φιλολόγου κ.
Ἀγγέλου Παπακώστα ἀντιγράψαντος (ταύτας) ἐκ
Πεντηκοσταρίου τῆς Μονῆς Στομίου Κονίτσης».

3. Ἡ ἐνθύμησις αὕτη ἀνάγεται μεταξὺ τῶν
ἐτῶν 1790—1818. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διά-
στημα διετέλεσεν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ὁ Ἱεράρχης
οὗτος.

4. Μοῦλκι=ιδιόκτητος κτηματικὴ περιουσία.

5. νῦν, Ἐλεύθερον.

6. Ὁ Χριστιανικὸς πληθυσμὸς ἄνω καὶ κά-
τω Κονίτσης.

7. Ἐπίσκοπος Βελλᾶς καὶ Κονίτσης 1863—
1876 ἐκ Βερροίας.

8. Συστατικὸν Γράμμα με διάρκειαν καὶ ἰσ-
χὴν ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς Μητροπόλεως.

9. νῦν Βρυσοχώρι.